

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDEKEN:

Egy évre 26 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, május 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Veséreltek: Utak és módok.
A képviselőház ülése.
Az „Arad“-gőzös lobogója.
A Veszprém kitérni készül.
Az új-szent-annai jegyzőválasztás.
Scheinberger tréfája.
Vihar a közgyűlésen.
Széll Kálmán és az aradi püspökválasztás.
Tolstoj és a cár levélváltása.
Lukács László pénzügyminiszter az aradi vashidről.
Thaly Kálmán és a Konstantinápolyba ránduló aradiak.
Aradmegyei nagybirtokos gondnokság alatt.
A város kétszázézer koronás új kölcsöne.
Egy szobaleány királyi rokonsága.
Tárca: A szabadulás. Irta: Lengyel Laura
Regény-Csarnok: A fehér hattyú. Irta: Catulle Mendés.

Utak és módok.

Arad, május 14.

A cím szószerint veendő, mert *utakról* van szó, a melyeken járni kellene és *módokról* a melyek által azok lehető jól és kevés költséggel járhatókká volnának teendők. A városi törvényhatósági bizottság mai ülésének egyik kimagasló tárgyát épen emez utak és módok fölött való tanácskozás képezte és csak sajnálni lehet, hogy a közgyűlés az általános érdeklődés mellett folytatott élénk és beható vita után a kétségbe nem vonható jóakarata dacára negatív eredményre jutott. Ezt azonban távolról sem akarjuk a

közgyűlés többségének bűnéül felróni, mert az előkészítő retortákon fogyatékos derüléssel átfutott ügynek zavaros testén keresztül bajos volt annak a fenekére látni.

A Tisza-rezsim 15 éves céltudatos munkája szép eredményeket ért el a municipális jogok megnyirbálásában. A szóban levő ügy körülményei tanulságos példáját nyújtják annak, mint földelők elrejtik szem elől az autonómia romhulladékaival a legvilágosabb és legközvetlenebb helyi érdekek joghatályát.

Arról van szó, hogy két országot átkelési szakaszait, melyek a város területén fekszenek, de melyek már az utadó alaplóból tartandók fen, a város kiköveztesse. Az utadót a város polgárai fizetik, ennek fejében joguk van, mint a mai közgyűlésen történt, 200,000 koronát valami nagyobb létesítményre megszavazni. De már az, hogy a megszavazott összeggel miként fog az utak helyreállítása eszközöltetni, az már a *közigazgatási bizottságot* illeti, mert ehhez a közgyűlés nem ért: az *utak* felett a városi képviselőlet dönt, a *módok* felett a közigazgatási bizottság, a *pénzt* a polgárság adja, az *észt* hozzá a közigazgatási bizottság; ily bölcs munkafelosztást létesített az a körültekintő irányzat, mely az utóbbi 30 éven át az autonóm jogokat az adófizető népmérsékelt értelmi tehetségéhez képest „szabályozta.”

Igy esett meg aztán, hogy a mai közgyűlésen egy szakértő városatya, aki nem

restellette a dolgot behatóbban figyelmére méltatni, csak az elnök különös jóvoltából szólhatott az ügynek *részleteihez* is, abban az irányban, hogy a szóban levő kövezést 25 percenttel olcsóbban és ugyan annyival jobban meg lehetne csinálni. Nem igen hallgattak a derék felszólalóra, nem is akadt alkalma hozzá kellőleg kifejtenie, amit mondani akart, nem is a felszólalása értelmében határoztak, de annyit mégis megérthetett a beszédéből az, aki oda hallgatott, hogy a közgyűlés *rosszul* határozott. Az igaz, hogy csak 40,000 korona kidobásáról van szó, és egy pár kilométer hosszú utnak *célszerűtlenül* leendő megosinálásáról, és azért nem is tennők a dolgot itt a *lap élén* szóvá: az *utak* már üsse kő; de a *mód*, a melylyel a *megismert igazság* ignoráltatott, *elvi jelentőséget* ad az egésznek és élesebb elbírálás alá esik.

A tanács 200,000 korona kölcsönvételét javasolja, mert háromnegyed kockával lesz az uttest kikövezve, ennek ellenében egy szakértő polgár felszólal, hogy szélkockakőnek alkalmazása mellett 40 ezer korona megtakarítatnék és amellet az uton levő régi kőburkolat felaprózása és beágyazása által ez a kockaburkolat egy 20 centiméter kő-alapozásra lenne fektetve. Es mi volt erre a válasz, amely a közgyűlést a tanács javaslatának elfogadására bírta? Az, hogy a kérdéses utszakaszon levő törkő burkolatot el lehet adni, és abból a *fenntartáshoz* szükséges

TÁRCA

A szabadulás.

Irta: Lengyel Laura.

Az asszony ott ült a kis gyermekágy mellett. Finom fehérarcu, szőkehajú teremtés volt, azok közül a nők közül valók, kik tiz évi házasság és öt gyermek mellett is leányos lelkűek és naivok maradnak.

A férfi ott állt a gyermekszoba ajtajában. Szép, magas, szélesvállu ember volt. Tüzes fekete a szeme, cigányosra lesült az arca. A főváros aszfaltján ritkán lehet ilyen arcot látni.

De hiszen Náday Pál voltaképpen nem is volt fővárosi ember. Igaz, hogy több, mint husz éve itt lakott, hivatala is ideköltötte, de alapjában véve mindig csak vendégnek érezte magát. A szelid, szőke asszonyt is falujából hozta fel magának. A szive, lelke, az ott élt most is a kis alföldi faluban s míg hivatalában dolgozott, gyakran rajtakapta magát egy-egy gyerekes gondolon. Eszébe jutott, hogy mit is csinálhat most Peti, a szomszéd gazda fia, kivel együtt hevert a Tisza partján. Szívesen ott hagyta volna nagyságos és méltóságos ismerőseit, a langyos talaju, pletykás zsurokat, ha még egyszer kiszabadulhatna a Tisza partjára és összebirkózna Ferivel: no, — öreg, most próbáljuk meg, ki vágja földhöz a másikat?

De nyomban észretért és komikus sóhaj-tással mondta magában:

— Valószínűleg Peti vágna engem földhöz. Ő azóta folyton élt a Tisza partján, én meg a hivatalban görnyedek.

... Náday Pál most ott állt a gyermekszoba ajtajában és nézte a fehér arcú szőke asszonyt. Bár nem tartozott a boncolgató elmék közé, e pillanatban boncolgatni kezdte a lelkét. Bizonyára igaz szerelemmel, mi több: igaz becsülettel hozta házába a feleségét. Az asszony mit sem változott tiz év óta. Édes, bájos, szemérmes teremtés, mint volt tiz évvel ezelőtt.

Náday Pált megövtá az Isten a csalódások legnagyobbikától, mert nincs annál szörnyűbb dolog, mint valami lelki közönségességen, valami szívbéli hitványságon érni azt, a kit imádkunk. Nem, ez az édes teremtés ma is az, a ki volt, a mikor először megcsókolta. Leányos költőisége nem volt mesterkéltség, mert tiz évi házasság után is ott ragyog a lilomkoszoru aranyos hajában. Hisz ő nagy és jó... mégis...

Náday Pál nagyot sóhajtott. Nagyon boldogtalannak érezte magát, mert nem értette a saját lelkét. Becsületes embernek született és nagyon sajnálta megtántorodását. Es mégis érezte, hogy hiába a szegény, büntudat fájdalom, valami végzetes, szörnyű hatalom hajtja őt ama másik asszony felé.

Az olyan férfiak, kiknek ifjúsága tiszta volt, kik huszonnégy éves korukban egy ártat-

lan leányt visznek be házukba feleségnek, szörnyen, erősen és végzetesen sodródnak az örvénybe, ha az ár elkapta őket. A kissé már tünező ifjúság, a ki sé már egyhangú élet: mind, mind üzi, hajtja a bűn felé. Hát még a forró, egészséges nagy temperamentum, melylyel sohasem éltek vissza?

A férfi ott állt az ajtóban s nem mert közelebb lépni. Az asszony — nem tudta, hogy nézik — ott ült mozdulatlanul, lehajtott fővel.

Náday Pál úgy találta, hogy nagyon sápadt és mikor eszébe jutott, hogy a beteg gyermek merítette ki, annyira bántotta a lelkiismeret, hogy sirni szeretett volna és bevallani hitvány árulását.

— Ilonka!

Az asszony ráemelte szelid kék szemét és halkán mondta:

— Lassan, Pál, Pista alszik.

— Jobban van?

— Igen... azt hiszem jobban.

— Volt láza?

— Jóval kisebb, mint tegnap.

— Miért nem fekszel le egy kicsit, Ilonka.

Én itt maradok a gyermek mellett.

Zavartan, akadozottn beszélt és nagyon sóhajtott, mikor az asszony így felelt:

— Nem. Látszik a szemedben, hogy nagyon fáj a fejed, eredj le egy kicsit sétálni. Különb-
ben is Pistát nagyon felizgatná, ha fölébredve nem találja engemet ágya mellett.

alapot létesíteni, amelylyel a — bár drágábban épített — utalapot fenn lehet tartani.

Hát mi ezt — őszintén megvalljuk, nem értjük:

Először is az utadó alap mellett külön *utafentartó* alap létezésének nincs helye. Ha valami megtakarítatik, az az egész alap javára esik és vagy más utat építenek belőle, vagy arra szolgál, hogy a jövőben kevesebb adót vessenek ki ezen a címen; viszont nem csak az építés, hanem a fentartás is ezen utadóalapról fedeztetik és nem egy eddig nem létező, de majd a simándi és gáji utszakasz régi köveinek árából létesendő *fentartó* alapról.

Másodszor. Furesa volna az *országutról* a már ott levő, oda kihordott köveket ismét *elhordatni*, a helyett hogy azokat ott beágyazván, arra aztán akár kétnegyed vagy három negyed kockákat raknának. Városi utcáknál szokás, ha aszfalt vagy kocka váltja fel a régi burkolatot, hogy az utóbbi onnan felszedessék és a kijebb fekvő utcák burkolására fordíttassék; ám itt egy azon gazda, a *kövezet alap* cseréli — nem az országut, hanem az *utca* burkolatát. De hogy az *országutról* az utadó alap fölszedje a fáradság és költséggel oda szállított követ és aztán ismét drága fuvarozással valaki másnak elszállítsa, hogy aztán az új burkolatot puha homok — vagy iszapba süllyesse . . . ezt képtelen dolognak tartjuk, mert

negyedszer az ilyen kövezet a legtokéletesebb és drágább kockák mellett is hamar gödrös lesz, a kocsik kerekei nyomokat vájnak bele s a félre süplesztett kockák széleit idő előtt kikoptatják, holott a kőalapozásra fektetett burkolat aránytalanul tovább tart, ha mindjárt 40.000 koronával olcsóbb is.

Ötödös pedig és végül, ha már *utafentartó* alap kell, akkor kitelt volna az abból a megtakarítandó 40.000 koronából bővebben, azonkívül 20 centiméterrel vastagabb, kőréteg járult volna az uttest fejlesztéséhez és elkerülteték az a — könnyen országos hírűvé válható — rossz tréfa, hogy az aradi tanács alföldi országutakról, melyek feneketlen sárretegeken

feküsznek, a már egyszer odahordott köveket gazdálkodásból eladja.

Sajnálattal konstatáljuk, hogy a város a 40.000 korona megtakarítással járó *módokat* magának azzal nem biztosította, hogy az *utakra* csak 160.000 koronát szavazott volna meg. De akarjuk, vagy szeretjük, vagy hát *merjük* remélni, hogy az ügy végleges eldöntésében még határozni hivatott két fórum egyike, vagy másika rátér arra az olcsóbb és helyesebb *módra*, melyet a város elmulasztott biztosítani magának, midőn az előirányzott összeget behatóbb bírálat nélkül megszavazta.

Egy polgár.

Munkások temetkezési és kiházasítási törvénye. A képviselőház mai ülésén Darányi Ignác földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot nyújtott be a *cselédpénztári törvény* kiegészítéséről. Ugyanis a törvény alapjául szolgáló valószínűségi számítások oly kedvező eredményeket tüntettek fel az intézmény másfél éves fennállása óta, hogy a pénztár a biztosításnak a falu népénél amugy is népszerű két ágát: a *temetkezési és kiházasítási* biztosítást is működése körébe veheti. *Tíz* illetve *öt* fillér hetijárulékka temetkezési és kiházasítási segítséget biztosít az, aki tagul belép. Tudjuk, hogy milyen obszkurus embereknek sikerült a falukon ilyen célú társulatokat szervezni, melyek minden számítás nélkül kezdve működésüket, csakhamar csődöt mondtak és a tagok járuléka odaveszték. A belügyminiszternek kellett ezután ezen egyleteknek nagy részét feloszlatnia. Most a már odavesztett pénzeket akarja megmenteni a javaslat, amennyiben lehetővé teszi — az egyesületi jog tiszteletben tartásával, — hogy a feloszlatott egyletek, mint *külső csoportok* beléphessenek tagokul. Új rendelkezés a javaslatban az, hogy a nyugdíj biztosítását 25 évi tagsági díj fizetéshez köti, hogy az igazgatóság rendkívüli segítyt adhat azoknak a tagoknak, kik szorgos dologidőben, például aratáskor, betegek lesznek és e miatt a keresettől elesnek; előbbre viszi a cselédbiztosítás dolgát s kimondja, hogy azok a mezői munkások, kiket a gazda a gazdasági nemek azon ágánál alkalmaz, ahol a balesetek gyakoribbak, például fűtők étetők (cséplőnél, szecskavágónál) kötelezőleg biztosítandók. Általában

a törvényjavaslat egész seregét tartalmazza a munkások jóvoltát célzó intézkedéseknek s belépési könnyítéseknek, úgy hogy remélhető, miszerint az az intézmény, mely a régi alapon tizenhárom ezer családot von be és közel 400.000 cselédet biztosít balesetre, a jövőben az érdekelt osztály még nagyobb kontingenciát vonja be.

A szerb egyházi kongresszus királyi biztosa. A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Ő császári és apostoli királyi Felsége, folyó évi május 5-én kelt legfelső elhatározásával, vizeki Tallián Béla valóságos belső titkos tanácsost, a magyar országgyűlés képviselőházának alelnökét, a folyó évi június 8-ára Karlócára egybehívott gör. kel. szerb nemzeti egyházi kongresszus királyi biztosaává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 14.

Az egész völgy megtelt és megtelt a karzat is. Széll Kálmán miniszterelnök ma váratlanul szólásra állott fel és hosszabb beszéddel vette igénybe a Ház figyelmét. Amit különösen a kiegyezésről mondott, élénk feltűnést keltett.

Az elnök itt-ott közbeszólt, de ez a miniszterelnököt egyáltalában nem zavarta. Beszéde végén pedig megéljeneztek.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Darányi Iguác és Széchenyi Gyula gróf miniszterek.

Elintézetlen interpellációk.

Az elnöki irományok előterjesztése után Nessi Pál megsürgeti az interpellációkra való választást. Huszonhárom elintézetlen interpelláció van több mint harminc nap óta. Különösen sürgeti a *Kossuth-szobor* felállítás tárgyában előterjesztett interpelláció elintézését, továbbá a kérvények tárgyalását.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy a delegáció ülései után okvetetlenül válaszol az összes interpellációkra. Eddig csak azért nem tette, mert sürgős ügyeket kellett letárgyalni és a budgettel még ma sem vagyunk készen. Hozzájárul ahhoz, hogy a kérvényi bizottság utasítsa a kérvények letárgyalására.

A férfi az ajtófélfához támasztotta a homlokát és erre gondolt:

— Még 5 küld el. Nincs a szívemben gyanu, mint ahogy nincs sejtelve a roszirol a mennyben lakó angyalnak. Én pedig a világ legnyomorultabb teremtménye vagyok.

— Ilonka . . . suttogta halkán.

— Felköltöd a gyermeket — mondta szeliden az asszony. Eredj te sétálni. Mire haza jössz, Pista fölbred és beszélgetünk.

A férfi még egyszer végighuzta homlokán a kezét, aztán fáradt, lassu léptekkel kiment a szobából.

Mikor kiért az utcára, már vége volt a levertségnek. Itt nem látta maga előtt a tiszta, fehérarcu asszonyt.

Az utcán volt, a piszkos, bűnös, nagyvárosi utcán. Mielőtt férfiak mentek csillogó szemmel, éppen olyan bűnös szándékkal, mint ő, mellette elegáns, szép asszonyok, kik rámosolyogtak Náday Pálra. Erezte, hogy ez az utca sokkal bűnösebb, mint ő s ebben a környezetben nincs mit szégyelnie magát.

A külső Józsefvárosban állt meg. Ösztönyszerűleg visszanezett, nem látott senkit. Az utca másik végén bérkocsi várt. Ah, Irén már itt van, várakozik reá, most bizonyosan ki fog kapni.

Futva rohant fel a lépcsőn. Most már nem állt semmire, csak arra a szép asszonyra, a főúrnóra tud ölelni, olyan tüzesen és ölelése valame mindig más és mindig

uj; ki mintha tiszta ártatlan munkában töltött ifjuságért kárpótolná őt.

Az asszony csak a fejét fordította hátra, mikor a férfi belépett.

— Jó napot, — fogadta szárazon a Náday Pál köszöntését. Adja ide a télikabátomat, bizonyosan meghülök ebben a jégbarlangban.

— Bocsásson meg, nem tudtam eljönni előbb, hogy intézkedjem. Igazán lehetetlen volt.

— Nem engedte a felesége?

A férfi arca sötétvörös lett.

— Ha úgy tetszik, hagyjuk ki a társalgásból a feleségemet.

Az asszony most egészen szembe fordult vele. Elegáns, nagyvárosi hölgy volt s a mint sötétbarna szemét rávetette a férfira, az szinte mámorosan közeledett feléje.

— Ne töltsük ezt a kis időt civódással. Hiszen gondolhatja, hogy komoly okom volt, ha késtem.

Az asszony is szelidebben beszélt:

— Mik azok a komoly okok? Rossz néven veszi, ha ismerni akarom azokat?

— Sőt meg vagyok arról győződve, hogy méltányolni fogja azokat. Magának jó szíve van. Az asszony gyöngyödé a férfi vállára tette fehérkeztücs kezét?

— Nos?

— A kis fiam nagyon beteg.

— Szegény! Mi a baja?

— Még nem tudjuk. Az orvos himlőtől fél.

Az asszony hátra tánterodott:

— De az istenért, hát akkor hogyan . . .

— Mi baja, Irén?

— Ne közeledjék! Dehát hogyan is tudott eljönni? Irt volna, vagy üzent volna . . . de . . . így most . . . hát nem tudta, hogy halálosan félek a fertőző betegségektől?!

— Valóban eddig nem tudtam.

S Náday Pál képzeletében megjelent a széke, szelid asszony, a mint ott ül a lázas, beteg kis gyermek mellett. És csak nézte, nézte az a rémülten kapkodó, ideges nő, ki a kalapját, fátyolát kereste ideges mohósággal.

— De hát én nem is értem, hogy tudott ilyesmit tenni! Ne — ne jöjjön hozzám közelebb, majd magam veszem fel a kabátomat. Álljon félre, hadd megyek ki az ajtón! Maga nem tudja, hogy reszketek majd pár napig, hiszen a himlő szörnyű betegség! Maga nem gondol arra, akit szeret.

— De igen, most rá gondolok, — felelt Náday Pál és szeretett volna térdreessni az előtt a jó, nemes asszony előtt, kit egy félórával az előtt hitvány módra meg akart csalni.

Az asszony talán észre vett valamit, most az előszobából visszadugta érdekes, borzas fejét és bekialtott:

— A viszontlátásra.

— Isten önnel, — mondta Náday Pál. A lépcsőházban pedig hozzátette:

— Örökre! . . .

Apponyi kijelenti, hogy a bizottságot erre nézve utasítani fogja.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter a gazdasági munkás- és cselédségélypénztárról szóló 1900. XVI. t. c. kiegészítéséről törvényjavaslatot nyújtott be.

Az appropriáció.

Molnár Ákos: A hivatalnoki létszám szaporítását ellenzi. A személyzeti kiadások csökkentésével tetemesen apadni fognak a költségek, de másrészt emelni lehetne a tisztviselők fizetését. Hadügyi kiadásainak egy részét el lehetne takarítani, csupán a nagyhatalmi állás fenntartása végett. A mellett elkövetik azt, hogy a hadseregben a magyar katona nem látja a magyar állam tekintélyét és azt, hogy a hadsereggel a magyar állam rendelkezik. Az adóterhek ellen panaszkodik. A költségvetést nem fogadja el.

A miniszterelnök beszéde.

Széll Kálmán miniszterelnök: Az előtte szólóval szemben mindenekelőtt kijelenti, hogy mindig csak igazat mond, s azt az igazságot mondja, a melyet kimondania kötelessége. (Tetszés jobbról.) Az államháztartásra vonatkozó ellenvetésekre bebizonyítja, hogy minden filérről elszámolás történik a zárszámadásban. Molnár azt állítja, hogy az államkincstárból újabb hadihajókra történt kiutalványozás. Ez nem áll; a magyar államkincstár egy fillért sem adott újabb hadihajókra. A mit adott, azt a delegáció megszavazta és semmit sem utalványozott ki a delegáció hozzájárulása nélkül. A miről Molnár beszélt az átfutó tétel volt, a mely Molnárt megtévesztette.

A budget tárgyalásának mai módját tartatlannak mondja. (Helyeslés jobbról.) Ily budgettárgyalás mellett a törvényhozási és adminisztratív munkásság lehetetlen. Nem akarja a szólásszabadságot érinteni, de módot kell találni a helyzet javítására.

Hogy mindenki, mindenkor mindenhez hozzászólhasson, az nem válik az ország semmi hasznára. Ezeknél fogva az őszszel házsabály-módosítást fog beadni, a melynek alapján a költségvetési tárgyalás érdeméből ne vesszítsen ugyan, de megrövidítse a máig kivetett budgettárgyalást. Az angol parlamenti példa lebeg előtte és nagyon üdvösnek tartaná, ha itt is meg lehetne valósítani az ottani eljárást.

Kossuth Ferenc szavaira reflektál ezután. **Kossuth Ferenc** azt állítja, hogy a 67-es alapon álló kormányok az ország önállóságát feladták. Ez nem áll, az ország az önkormányzatot megtartotta, de a szuverenitást megosztotta a másik féllel. **Kossuth** felhozta, hogy a 67-es törvény feladását bizonyítja az is, hogy a kormányok az önálló magyar nemzeti sereget a törvény világos követelése dacára felállítani nem akarják. A törvény azt mondja, hogy a magyar hadsereg az egész hadsereg kiegészítő része. Mikor a törvényt azt mondja, hogy az egész hadsereg kiegészítő része a magyar hadsereg, akkor nem lehet ez alatt önálló külön hadsereget érteni. (Zajos ellenmondás a baloldalon.)

Felkiáltások: Ez a Deák Ferenc hagyománya?

Széll Kálmán: Kérem ilyen zajban lehetetlen vitatkozni! Mikor én érveket akarok felhozni, önök közbeszólásokkal egész más utra terelik a vitát.

Apponyi Albert gróf elnök: Csendet kérek. Lehetetlen így tanácskozni!

Széll Kálmán miniszterelnök: Lehetetlen! Mikor én érvelni készülök, és nem bántok senkitse.

Várady Károly: A nemzetet bántja!

Széll Kálmán miniszterelnök: (erélyesen) A nemzetet se! Nagy zaj.) Ne tessék közbeszólásokkal zavarni érvelésemet. Azt kérdik Önök mi volt Deák Ferenc hagyománya? Eimondom. (Nagy zaj.) De ha nem akarnak meghallgatni, akkor ne mondják, hogy érvek küzdenek itt érvek ellen, hanem más! (Helyeslés a jobboldalon.) A szólásszabadságot úgy érti minden ember, hogy érv érv ellen küzd. (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök felszólítja **Kubik Bélát**, hogy szónokot ne zavarja.

Kubik Béla: Helyes, de tessék a miniszterelnököt is figyelmeztetni.

Széll Kálmán felolvassa Deák Ferencnek 1868. augusztus 23-án a Házban elmondott be-

szédét, a melyben Deák az önálló magyar hadsereg kérdését fejtegeti. Deák akkor kijelentette, hogy olyan hadsereg, a minőt az akkori függetlenségi párt követelt.

Visontai: A mai is.

Széll: A mai is, de most az akkoriról beszélnek... Magyarországi törvényeiben nem gyökerezik. Es ezt Deák az összes régi magyar törvényekből magyarázta. E citatumokkal igazolja, hogy igen hűségesen követi Deák hagyományait. (Helyeslés jobbról.) Több ellenzéki szónok azt vitatta, hogy ő (Széll) az ország gazdasági önállóságát feladja. Ez ellen tiltakozik. Ő fenntartandónak tartja a mai állapotot célszerűségi szempontból, a míg az törvényeink alapján fenntartható.

Támadják a formuláját is, holott az nem az ő (Széll) érdekeit szolgálta, hanem az országét. (Tetszés, helyeslés.) Hiszen a két ellenzéki párt programja sem egyéb, mint tételekbe foglalt formula.

Hogy mi lesz most már a kiegyezéssel, majd elvállik. Az azonban semmiesetre sem áll, hogy a király Körber mellé állott volna. Ő felsége egyik fél mellé sem állott. Ne kívánják azt, hogy a kiegyezési ügyekről, és követelményekről beszéljen mert minél többet beszélne most erről, annál többet szenvedne az ország érdeke. (Helyeslés.)

Mindenekelőtt szem előtt tartja az ország vitális érdekeit és se jobbra, se balra nem nézve, halad egyenesen a maga útján, azon az uton, a melyet a törvény számára előír.

Es majd utóbb, híven beszámol a Háznak és az országnak a történekről. Ne beszéljünk tehát arról, hogy miben engedek és miben nem engedek.

Egy hang a baloldalon. Es ha nem létesül a kiegyezés?

Vészi Akkor is idejön!

Széll Kálmán: Akkor sem fog meghátrálni, hanem ide áll és nyíltan, őszintén beszámol a dolgokról.

Molnár János arról panaszkodott, hogy a választási eljárás sok kifogás alá esik. Amennyiben tőle függ, minden hibát orvosolni fog, mint orvosolt eddig is. De nem lehet őt felelőssé tenni minden közigazgatási hivatalnok ténykedéseért. Kijelenti, hogy minden törekvése oda irányul, hogy a választók számát növelje. Ami Molnár Jánosnak azon kifogását illeti, hogy a kormány a vallástalanságot istápolja, szükségesnek tartja kijelenteni, hogy az ő erős és rendíthetetlen meggyőződése, miszerint minden államnak minden társadalomnak a vallás a talpköve. De a vallást nem cseréli össze a felekezeti félekezettel, mert az a felfogás veszedelmes felekezeti harcokat vonna maga után.

A mi **Goluchowszky**nak a gazdasági kiegyezés tárgyában való viselkedését illeti, kijelenti, hogy **Goluchowszky** teljesen az 1867-es törvények alapján korrektul és lelkiismeretesen jár el a gazdasági kérdésben. **Goluchowszky** nem akart exposéjában befolyásolni senkit sem, hogy miként viselkedjék a gazdasági kérdés tárgyalásában.

Bakonyi beszédére reflektálva, statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a gyáripar hazánkban szépen fejlődik.

Lengyel Zoltán dr. Ez Hegedüs érdeme!

Széll: És ha Hegedüs érdeme, nem érdeme-e ennek a kormánynak is?

Lengyel: Ne álljon elő vele!

Széll: Ilyen közbeszólások után **Lengyellel** komolyan nem tárgyal.

Bakonyival szemben tagadja, hogy **Dalmácia** visszacsatolására vonatkozó beszédében közjogi hibát követett volna el. Lapsust mindenki elkövethet, de tiltakozik az ellen, hogy elbirtoklással beszélt volna, c ak azt mondta, hogy a kérdés most nem aktuális.

Ezután **Goluchowszky**: védi, aki a magyar delegációban is elmondta volna exposéját, ha a magyar delegátusok kívánták volna. Tagadja, hogy a delegáció bármely ülésén a tárgyalás német volna. **Falk** magyar beszéde közben csupán egy kérdést intézett németül **Goluchowszky**hoz. Ezért nem szabad **Falkot**, a magyar publicisztika érdemes nesztorát megbántani és támadni. Kéri a javaslat elfogadását. (Eljenzés a jobboldalon.)

Molnár János félreértett szavai helyreigazítására személyes kérdésben kér szót.

Krasznay Ferenc szintén személyes kérdésben szólal fel és kijelenti, hogy ha az ő okos-

kodását a miniszterelnök prókatorinak nevezi, úgy ő kénytelen volna a miniszter okoskodását csavarintásnak nevezni. Szükségesnek tartaná a szakközégek megkezdését a vámtarifa tárgyalásánál. Kijelenti, hogy a miniszter beszéde sem őt, sem pártját nem győzte meg arról, hogy Magyarország érdekeit a kiegyesésnél eléggé szem előtt fogja tartani.

Széll Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy ő csak a folytonos fejbekiáltások hatása alatt mondta **Krasznay** fejtegetésére, hogy prókator okoskodás. Nem tartja lehetségesnek azt, hogy a kiegyezési tárgyalások a nyilvánosság elé bocsátassanak. Kijelenti, hogy a szakkörök véleményét közvetett uton meghallgatta és a tárgyalásoknál igénybe is vette.

Bakonyi Samu személyes kérdésben félremagyarázott szavait igazítja helyre.

Elnök szünetet ad.

Szünet után

Tallian Béla alelnök foglalja el az elnöki széket.

Rakovszky István a delegáció tanácskozáseit egyszerű hajsának tartja. Hogy ezt komolyan vegyék, több ellenzéki képviselőnek kellene abban résztvenni. Fölszólítja a függetlenségi pártot, hogy a nagyobb ellenőrzés okából menjenek a delegációba. (Kialtások a függetlenségi pártból: Nem megyünk!)

A vitát holnap folytatják.

Az „Arad“-gőzös lobogója.

(Vita a közgyűlésen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

A „Adria magyar tengerhajózási részvénytársaság“ egyik nagyobb tengeri hajóját tudvalevőleg a mi városunk nevével *Arad*-nak keresztelte el. A hajónak összeállítását, belső berendezését, járatait és rendeltetését egy tárcacikkben bőven ismertettük s irtunk arról is, hogy a hajózási részvénytársaság levélben értesítette a város közönségét arról a megtiszteltetéséről, hogy egyik legnagyobb hajója a mi városunk nevére kaptta.

Erre az értesítésre a város tanácsa, Arad közönségének elismerését kifejezendő, azt javasolta a törvényhatósági bizottságnak, hogy átiratban köszönje meg az Adriának az Arad névre való keresztelést s egyuttal csináltasson Aradváros színeiből és címerével egy *piros-fehér-kék lobogót*, amelyet a szokásos ünnepeken, továbbá március 15-én, a király születésnapján és koronázási évfordulóján, továbbá augusztus 20-án és április 11-én a hajó ormára felhuzzanak.

A lobogó-ügy érdekes vitára adott alkalmat a közgyűlésnek. A tárgyhoz elsőnek **Barabás Béla** dr. szolt. Nem elégszik meg azzal, hogy a város csupán piros-fehér-kék lobogót küld. Az Adria közösügyes dolog s ő nem bízik benne.

Felkiáltások: Magyar társaságé a hajó! Magyar hajó az, nem közös.

— Dehogyan magyar az kérem — folytatta **Barabás**, — magyar hajó nincs. Már pedig ha az Adria azzal mutatja ki hazafiasságát, hogy hajóját Arad-névre kereszteli el, akkor huzzon fel nemzeti-szinű lobogót a hajójára, csak hogy ezt nem teszi meg. A város színei elvesznek a hajó lobogói között s senki sem tudja arról, hogy az egy magyar város lobogója. Nehogy azt gondolhassa valaki, hogy Arad valahol Ausztriában van, azt indítványozza, hogy a lobogónak csak fele legyen piros-fehér-kék színű, s a másik fele a nemzet színeit viselje. Így legalább megtudják, hogy Arad magyarországi város. Ha ezt a lobogót felhuzza az Adria, akkor küld lobogót, másképp nem. Még egy kifogása volt a javaslat ellen s ez az, hogy *április 11-ikét* hagyják ki az ünnepek sorából. Ő meg van győződve arról, hogy ez a nap akárhogy vesszük is, a főispánnak épúgy, nincs szívéhez növe,

mint ahogy nincs a legutolsó embernek sem Magyarországon.

Uroán Iván főispán a módosítás első részét, ami a lobogóra vonatkozik, elfogadhatónak tartja, kéri azonban, hogy április 11-ét hagyják meg a sorrendben, mert ha március idusát szivesebben ünnepeljük is, a 48-as törvények szentesítésének napja mégis törvénybe van iktatva.

A polgármester azt a felvilágosítást adta, hogy ő, mielőtt a lobogó-küldést javasolta volna, megkérdezte a társaságot, hogy hajlandó-e egy, a város színét viselő lobogót elfogadni. Kérdés azonban, hogy nemzeti színű lobogót elfogad-e a társaság...

Barabás Béla: Ha nem fogadja el, akkor nem kell a hajó sem!

Institoris Kálmán: Meghajlok a közgyűlés határozata előtt, de előbb megkérdezem, hogy ilyen lobogót elfogadnak-e?

Végül a közgyűlés azt határozta, hogy az elkeresztelést megköszöni, s a lobogót, mely feliben nemzeti színű lesz, másik fele pedig Arad színeit viseli, elküldi a társaságnak.

A Vezuv kitörni készül.

(Saint-Pierre után Nápoly.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 14.

Még ki sem aludt a tüze annak a vulkánnak, amely Martinique szigetén oly rettenetes pusztítást vitt véghez, s már új katasztrófa réme ijesztget. Arról érkeznek táviratok, hogy a *Vezuv kitörni készül*, s ennek révén nagy veszedelem fenyegeti Nápolyt. A saint-pierre-i eset hatása csak fokozza a nápolyiak rémületét, a kik most seregesen költöznek el onnét.

A *Vezuv* veszedelméről, valamint a *saint-pierre-i* katasztrófa újabb részleteiről a következő táviratokat kapjuk:

Nápoly, május 14.

A *Vezuv* veszedelmesen kezd működni. A nápolyi hatóságok ma reggel figyelmeztették a lakosságot a fenyegető katasztrófára. A gazdagabb családok elhagyni készülnek a várost. A kráterből óriási mennyiségű láva zuhog alá, s tüzes szikladarabok repülnek ki belőle.

Fort de France, május 13.

A hatóságok je'entéseiből kitűnik, hogy *St. Pierre* most már könnyebben közelíthető meg. A város romjaiból többé nem száll fel füst. 2000 megszenesedett holttestet találtak. A halottakat munkások takarítják el. A segítséget azonnal szétosztották. Tanuk megerősítik, hogy a katasztrófa hirtelen állott be. Azt hiszik, hogy óriási gázkiömlés történt, amely nagy légnyomást idézett elő és ez mindenkit földre terített. A tűz csak később tört ki. A gázok szétpukkasztották az emberi testeket, amelyek azután a tűzben megszenesedtek. Később is szakadt a városra. Izzó láva nem folyt, amint eleinte jelentették. Egy kertész a hét kilométernyire eső Morne Rougeban a katasztrófa pillanatában hét fényes pontot látott a Pelée hegyen és úgy érezte, mintha a légáramlat nagy erővel a vulkán felé huzná. Azután megnyílt a hegy és tüzesöt szórt *St. Pierre*-re.

London, május 14.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Fort de Franceból: Május 9-én, 10-én és 11-én mintegy 2000 holttestet találtak *St. Pierre* utcáin. A *Suchet* és *Valkyrien* cirkálóhajók és a *Pouyer-Quartier* kábelhajó fölvette Carbet és Pecheur csaknem teljesen kiéheztetett lakosságát. — A *Pouyer-Quartier* egymaga 2000 emberrel több

bet szállított el, akik nagyrészt iszonyuan öszeégték. Ma ismét erősebbnek lát-zott a Pelée kitörése.

Washington, május 13.

Roosevelt elnök kezdeményezésére az Egyesült-Államok különböző városaiban bizottságok alakultak, amelyek adományokat gyűjtönek a martiniquei és st. vincenti inségesek javára.

New-York, május 14.

Egy ideérkező távirat szerint *Saint-Pierre*-ben csupán egy élete fogytáig börtönre ítélt gyilkos maradt életben. A katasztrófa után a börtönben kiéhezett, de még élve találták meg.

Az uj-szent-annai jegyzőválasztás

(Egy község ünnepe.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Vármegyeszerte ritka érdeklődés mutatkozott az uj-szent-annai jegyzőválasztás iránt, a mely ma ment végbe, úgy szólván, a község egész lakosságának részvétele mellett. Az érdeklődés okát könnyű megmagyarázni. Uj-Szent-Anna megyénk egyik legvirágzóbb, legvagyonosabb községe, ahol a jegyzői állás kitűnően van dotálva, másrészt Uj-Szent-Anna az emlékezetes biróválasztás óta rossz hírnevet szerzett és egyértelműleg ezt a csorbát akarta kiköszörölni a mostani választással. Oriási kortekedés folyt előzőleg a községben. Nemcsak szóval, de hirlapilag is, a legcsunyább fegyverekkel izgattak s ezekkel szemben akarta demonstrálni a község képviselőtestülete azt, hogy egy értelemben van s az izgatások, denunciaciók dacára is azt választja meg, akibe legteljesebb bizalmát helyezi s akitől azt várja, hogy a község békéje a sok herce-hurca után végre helyre áll.

A választási aktust délelőtt fél 11 órakor nyitotta meg Páris Gábor járási főszolgabíró, aki igazán pártatlanul, a törvény minden rendelkezésének betartásával vezette a választást s akit ezért a részrehajlatlan magatartásáért a község lakossága lelkes és szívélyes ovációkban részesített.

A képviselőtestület egybegyűlése után Adelmann Károly tanító őszinte szavakban üdvözölte a főszolgabíró s hangsúlyozta, hogy a község a békesség és boldogulás megóvásáért akar törekedni a mai napon, mikor a képviselőtestület jegyzőválasztásra összejött.

A főbíró megköszönte az üdvözlést s egyenesen a tárgyra tért. Rokonszenves szavakban emlékezett meg az önszántából nyugalomba lépő jegyzőről: Zorád Ferencről, aki 35 éven át viselte a jegyzői tollat s felkérte, hogy hivatala jelvényeit, a pénztári kulcsokat adja át. Zorád meghatva vett bucsut a képviselőtestülettől s az ég áldását kérte a községre.

Erre megkezdődött a választás. Bizalmi férfiakul felkértek: Gantner Vilmos, ifj. Gantner Károly, Sielbereisz Simon és Zimmermann Mihály. A főszolgabíró bejelentette, hogy kilenc pályázó van, kik közül törvényadta jogánál fogva jelöli *Vukuleszku* Titusz borosjenői szolgabíró, *Kleindl* József berzai körjegyző, *Vass* Dezső ujszentannai helyettes jegyzőt és *Angelina* József ottani községi irnokot.

A képviselőtestület kizárólag csak *Vass* Dezső nevét hangoztatta. Adelmann Károly, erre a hangulatra való hivatkozással indítványozta, hogy a szavazás mellőzésével egyhangulag *Vass Dezsőt* kiáltásák ki ujszentannai községi jegyzőnek.

Igy is történt. A képviselőtestület egyhangú lelkesedéssel *Vass Dezsőt* kiáltotta ki jegyző-

nek s *Lutz* János és *Zimmermann* Mihály vezetése alatt kü döttséget menesztett az uj jegyző meghívására.

Időközben *Oszter* György köszönetet mondott a képviselőtestület nevében Páris Gábor főszolgabírónak, hogy a választást oly pártatlan részrehajlással vezette s a község összes lakosságának óhaját figyelembe véve, tette meg a kandidálást. Biztosította a főbíró a község szeretetéről, nagyrabecsüléséről s az ég áldását kérte úgy reá, mint az uj jegyző működésére.

A lelkes éljenzések elhangzása után a főszolgabíró megköszönte az ovációt s azon reményének adott kifejezést, hogy az uj jegyző ifjui tehetségének minden erejével arra fog törekedni, hogy a község javát, boldogulását előmozdítsa s a lakosság közt helyreállítsa a rég óhajtott békét.

Időközben megérkezett az uj jegyző, kinek a lakosság ritka fogadtatást rendezett. Zene-szóval, virágok közt, fehérruhás leánykák kíséretében, órási néptömeget követve vonult be a község házára, a hol Páris Gábor főszolgabíró üdvözölte s buzdító beszéd után átadta neki hivatala jelvényeit. *Vass* Dezső megindultan válaszolt; köszönetet mondott a képviselőtestületnek és a főszolgabírónak, majd talpraesett programmban fejtegette működése irányát; főleg azt hangsúlyozva, hogy az igazságot fogja mindenben szem előtt tartani, szegény és gazdag közt különbséget soha és semmiben nem tesz.

Az eskütelés után újból lelkes ovációt rendeztek a főbírónak s távozása előtt virágkoszorúkkal ékesítették fel a hintóját.

A község, melyben most már a régi elleneséges pártok összebékültek s a legszebb reményekkel néz mindenki a jövő elébe, az uj jegyzőt harsogó éljenzések közt kísérte lakására s tiszteletére bankettet, este pedig fákyás menetet és kivilágítást rendezett. A lakosság nevében *Zimmermann* Mihály köszöntötte fel az uj jegyzőt, tolmácsolva az egész község örömét a felett, hogy közóhajításuk teljesedésbe ment s olyan jegyzőt kaptak, a minőt valamennyien akartak. B'széde végén Páris Gábor főszolgabíró pártatlanságáról emlékezett meg s szünni nem akaró lelkesedés mellett éltette. A mai napot egyáltalán ünnepeinek tartotta Ujszentanna egész lakossága. Azt mondják, ilyen szép választásban, ilyen lelkes ünneplésben még soha nem volt része a községnek.

Megemlítjük végül, hogy az uj jegyző, a ki tizenkét év óta működik ezen a téren s a legszebb készütséggel bír, fia *Vass* Mátyás szegedi nyugalmazott népiskolai igazgatónak, az országosan ismert veterán paedagógusnak és tanügyi irónak.

TÁVIRATOK.

A külügyl albizottság ülése.

Budapest, máj. 14. A magyar delegáció külügyi albizottsága ma délelőtt tizenegykor folytatta tanácskozásait *Percezel* Dezső elnöklete alatt. Jelen voltak a közös kormány részéről: *Goluchovszky* külügyminiszter, *Krieghammer* hadügyminiszter, *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter, *Spaun* báró tengernagy. — A magyar kormány részéről *Fejérváry* és *Széchenyi* miniszter jelent meg. Az ülésen *Zichy* János gróf hosszasan foglalkozott a hármasszövetséggel. A felszólalónak az a meggyőződése, hogy egy ma már értéktelenebb szövetség nem érdemel Magyarország részéről oly nagy gazdasági áldozatokat, mint a minöket annak előtte hoztunk. Viszonyaink ma betegek, s így nem szabad gazdasági érdekeinken rést engedni.

Laskáry főrendiházi tag tiltakozik minden újabb megterhelés ellen.

Holló Lajos követeli, hogy a bécsi udvari levéltárnak Magyarországra vonatkozó részét Budapestre hozzák.

Papp Géza a budapesti főállítandó külön konzuláris akadémia érdekében szólal föl.

Végül Goluchovszky külügyminiszter válaszott hosszabban az ülésen fölhangzott ellenvetésekre.

A bur békétárgyalások.

London, máj. 14. A Reuter ügynökség jelentő Harrysmithből 12-iki kelettel: Wessels tábornok, Botha Lajos és más bur vezérek tegnap ideérkeztek és ma reggel a bur megbízottakkal való tárgyalás végett Vereenigingbe utaztak.

Vihar a közgyűlésen.

(Mittner József az előljáróság ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Hosszu közgyűlése volt ma a városnak és érdekes. Jóval hét óra után értek véget a tanácskozások, melyeknek legviharosabb jelene a gyűlés végen történt meg, mikor a városatyák közül alig ültek már nyolcan-tizen a padokban. Váratlanul jött a heves vihar, melyből kifolyólag Mittner Józsefet egy kifejezésért a főispán erőlyesen rendreutasította.

Alapjában véve nem nagy fontosságú volt a heves vitát provokáló tárgy. Arról volt szó, hogy elengedjen-e a város Kotsis Lajosnak ezer koronát, melyet ő homok-használati díj fejében kötelezett a városnak fizetni. De miután homokot nem használt, kérte az 1000 korona elengedését. A tanács ezt javasolta is, Institoris Kálmán polgármester azonban ellenezte Kotsis Lajos kérelmének teljesítését, mert a szoban forgó összeget az év elején már felvették a költségvetésbe s annak elengedése megbillentené a város mérlegét. Steiner Jakab a polgármester előtt ugyanezt a nézetet hangoztatta s ha méltányosnak találta is a kérelmet, a jog alapjára helyezkedett s a város pénzügyeinek érdekét védte.

Mittner József az ezer korona elengedése mellett szolt. Elismerte azt, hogy nem szegény embertől kéri, s hogy jogosan követelik meg a díj befizetését, beszédje közben mégis ezt a kifejezést használta:

— Mégis csak lelketlenség az, amit az urak esinálnak...

Többet azonban nem tudott mondani, mert zúgtak feléje az ilyen kifejezések:

— *Eláll! Cserepet a szájára! Nem hallgatjuk tovább! Rendre kell utasítani! Üljön le!*

A polgármester idegesen kiáltotta oda:

— *Hogy mer itt ilyen kifejezéseket használni!*

A főispán rázta a csengőt, Mittner azonban a nagy zajban érthetetlenül befejezte beszédjét és leült. Erre lecsillapult a lárma, Urbán Iván főispán pedig rendreutasította Mittnert a következő kijelentéssel:

— *Első sorban is tiszteletet követelek, ha nem személyemnek, úgy legalább elnöki méltóságomnak s ha hangos jellel figyelmeztetem a szónokot arra, hogy szólni akarok, úgy tartozzék annyi tisztelettel, hogy beszédjét addig ne folytassa tovább. Azért a kifejezéseért pedig, melylyel az előljáróságot és a törvényhatóságot lelketlenséggel vádolta, ezennel rendreutasítom.*

Simay István beszédje után a főispán szavazást rendelt el, amelynek eredménye az lett, hogy a polgármester javaslata mellett 20-an, a tanácsé mellett pedig 18-an szavaztak s így nem engedték el az ezer koronát.

A közgyűlés különben avval kezdődött, hogy a főispán részvételtjes hangon megemlékezett Horánszky Nándor elhunytáról, kinek halála felett a közgyűlés jegyzőkönyvileg adott kifejezést s részvétét a családdal átiratban tolmácsolja.

(A szalmapapír-gyár büze.)

Ez a kérdés Mülek Lajos dr. interpellációja folytán került napirend előtt a közgyűlés elé. Mülek Lajos tudnillik megkérdezte a főkapitányt arról, hogy milyen intézkedéseket tett és milyen intézkedéseket szándékozik tenni a papirgyár által terjesztett egészségtelen és immár elviselhetlen bűz megszüntetésére.

Sarlot Domokos főkapitány válaszában felsorolja azokat az intézkedéseket, amelyeket a gyár fennállása óta tétetett — eredménytelenül, mert a gyár felebbezésére a miniszter megengedte, hogy a füst terjesztő gázokat a levegőbe kiereszszék. Ujabbán is tartott tárgyalást s ekkor vegyészekt kértek fel tanácsadásra. A felkért szakértő be is terjesztette már véleményét, amely a gázokat egy szénkúpólán való keresztülvezetéssel akarja megsemmiteni. Ezt a módszert a napokban fogják kipróbálni.

A főkapitány válaszáat a közgyűlés Boros Vidának olyan hozzáadásával vette tudomásul, hogy intézkedésének eredményéről a legközelebbi közgyűlésnek számoljon be.

(A szabádkörmivesek palotája.)

Az aradi Összetartás szabádkörmives páholy kétszáznegyszögöl területet kért a várostól a fémipar-iskola szomszédságában. Itt mintegy kilenyszázöl terület van a városnak, s ebből kétszáz negyszögöltre építi a páholy új palotáját, Vétbér fejében 4000 koronát ajánlott fel a városnak olyan feltételek mellett, hogy a többi 600 ölnyi terület nyilvános parkká alakítja át, az egész kuria pedig abban az esetben, ha a páholy feloszlik, a város tulajdonába megy át.

A közgyűlés elben teljesítette a szabádkörmivesek kérelmét, miután azonban törzsvagyon-elidegenítésről van szó, végérvényesen csak a jövő havi közgyűlésen fognak határozni.

Fényes Dezső előre bocsátja, hogy ő nem tagja a páholyoknak, tehát nem pro domo beszél. A páholy olyan emberbaráti missziót teljesít, hogy az építés körül a városnak kilátásba helyezett előnyökért elengedhető volna neki az a négyezer korona, amit a páholy vételárként felajánlt. Azt javasolta Fényes Dezső, hogy ezt az összeget adják vissza a páholyoknak azzal, hogy azt rendeltetési céljaira fordítsa.

Ez a felszólalást általános helyeslés kísérte ami érthető is ha tudjuk, hogy milyen jótékony-ságot fejt ki ez az egyesület, s hogy a vételárát csak azért ajánlotta fel, mert nem akarta hogy a zajtalan működéshez szokott intézmény kérelmével a közgyűlési teremben vitára adjon alkalmat. A közgyűlés mindazonáltal nem határozott a kérelem felett, a következő gyűlésre halasztván az érdemleges döntést.

(Az athléták sport-telepe.)

Az Aradi Athlétikai Klub a városliget melletti Acél-féle telken sport-telepet kért a várostól. A közgyűlés a tanács javaslatára évi 20 korona bérért átengedte a területet azzal a kikötéssel, hogy a rendelkezési-jogot magának fenntartotta.

(Az angol gazdák Aradon.)

Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület arra kérte a várost, hogy a május 27-én Aradra érkező angol-gazdákat lássa vendégül. A hegyalja borkereskedelmének fellendítése céljából borkostolót rendez az egyesület a hegyalján s az ekkor rendezendő villásreggeli költségeinek

fedezésére a közgyűlés 400 koronát bocsátott a polgármester rendelkezésére.

A közgyűlésen Urbán Iván főispán elnöke alatt jelen voltak: Institoris Kálmán polgármester, Sarlot Domokos főkapitány, Varjassy Lajos és Lócs Rezső tanácsosok, Kádas Kálmán főjegyző, Reicher Károly dr. főügyész és Vannay Gyula aljegyző. A törvényhatósági-bizottság tagjai közül:

Simay István, Szalay Antal, Boros Vida, Scharner Sándor, Varjassy Árpád, Révész Adolf, Szathmáry János, Kristyórány János, Stauber József, Barabás Béla dr., Opre Péter dr., Fetter Géza, Vass Gusztáv, Deutsch Bernát, Reicher Ferenc, Steinhardt Mór dr., Abrai Lajos, Ottenberg Tivadar, Rosenberg Miksa, Mülek Lajos dr., Edv.-Illés László, Fényes Dezső, Gál Ferenc, Szalay Antal, Csiky Károly, Sorbán János, Virágh Lajos, Walder Gyula, Urbányi Béla, Kronstein Vilmos dr., Zachariás Géza, Vertán Oszkár dr., Bund Henrik, Frint Lajos, Domány József, Rosenberg Sándor dr., Böhm Adolf, Müller Károly, Ring Lajos, Mandl Vilmos dr., Nesnera Aladár, Pekár Károly, Issekutz László dr., Schusztler Henrik dr., Glück Károly, Rieger Imre, Zikó János, Sófálvi György, Wallfisch Armin, Bing Vilmos, Nemes Zsigá dr., Marschall Lajos dr., Mayer Miksa, Tedesch Viktor, Péterffy Antal, Posgay Lajos dr., Müller Gyula, Probst Mihály, Dávid Kálmán, Avarffy Ferenc, Tabakovits Emil, Kohn S. N. Steiner Jakab, Tisch Mór dr., Steinhart Gyula, Hercl Bernát, Grosszman Jakab, Angel István dr., Mittner József, Spitzer Ignác, Nagy Sándor dr., Tolnai János dr., Vizer Péter, Szalai Arnold dr., Bozsik György, Gebhart István, Domokos Lajos, Marosi Miklós, Kiss Ferenc, Blaskovits Antal, Dobró József, Fritz József, Nagy Lajos, Tóth József stb.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Katalin, operetta. (Páros bérlet.)

Péntek: Mongodin ur felesége, vígjáték. (Páratlan bérlet.)

Szombat: Faust, opera. (Páros bérlet.)

* Katalin. A tegnapi bemutatott operett mai második előadását, dacára a hét órakor megerezt zápornak, szép számu közönség nézte végig. Ez a közönség szívesen tapsolta ma is a szereplőket. — Délután a „Király házassodik“ vígjáték ment olyan telt ház előtt, a minőt az aradi színházban régen nem láttunk. Ifjúsági előadás volt s a különféle iskolák ifjúsága oly zsufolásig megtöltötte a nézőteret, a páholyokat és földszintet, hogy külön székeket kellett beállítani, a zártszékek és páholyok közé. Zilahy jókedvvel is játszott a Kópjait s az ifjúság olyan lelkesedéssel, hévvel tapsolta, a minőt csak az ifjúságnál lehet tapasztalni. A többiek is igyekeztek oly jók lenni, mint a milyenek az első előadáson voltak.

* Fauszt. E hó 17-ére szombatra, az igazgatóság ismét kitűzte a Fausztot. Az opera teljesen az első előadás szereposztásával, kibővítet zenekarral és segédzemélyzettel kerül színre.

* Mongodin ur felesége. A vígjátéki személyzet, Polgár Sándor rendezése mellett, nagy ambícióval készül öme kitűnő francia bohózat-ra, hogy annak előadása minden tekintetben kerek és összevágó legyen.

* A dolovai nábob leánya. Herczeg Ferencnek legközelebb színrekerülő színműve A dolovai nábob leányának szereposztása a következő: Jób Sándor — Győre Alajos; Vilma, leánya — Gazdy Aranka, Domaháziné — P. Lukács Juliska, Szentirmay — Csiky László, Szentirmayné — Szabó Irma, Tarján Gida — Ternyei Lajos, Bilitzky Maróth hg., hadapród — Zilahy Gyula, Merlin báró — Mariházy Miklós. A kisebb szerepek Sarkadi Aladár, Réthy István, Tukoray Loránt és Németh János kezében vannak. Az előadás iránt, tekintve, hogy abban Zilahy igazgató egyik legjobb szerepét játsza, általános az érdeklődés.

Közlöny - egyesület

Aradon

Tolsztoj és a cár levélváltása.

(Küzdelem az alkotmányért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Tolsztoj Leó gróf, a nagy orosz regényíró, ki tollát a legutóbbi időkben az orosz alkotmányért való küzdelemnek szenteli, újabb levelet írt a cárhoz. És mialatt Tolsztojt az osztrák-magyar trónörökös törölte a prágai akadémia halhatatlanjai sorából, a cár, a minden oroszok ura tudomást szerzett Tolsztojról és eszméit figyelmére méltatta.

Szentpétervárról jelentik, hogy Tolsztoj Leó a cárhoz levelet intézett, a melyet a cár egy rokona juttatott rendeltetési helyére.

Tolsztoj e levélben a cárnak elmondja, hogy II. Sándor cár fölszabadította a parasztokat a szolgaság járma alól. Azonban ez nem elég; a munkát folytatni kell. A parasztot meg kell váltani a nyomortól. A cárra hárul a kötelesség, hogy erről gondoskodik. Ha ebben a cár elé olyan akadályok gördülnek, amelyeket nem lehet leküzdeni, akkor adja meg legalább a parasztnak az önrendelkezési jogot, hogy saját maga intézkedhessék sorsa felől. A levél végén Tolsztoj parlamenti reformokat követel.

A cár sajátkezü levélben felelt a nagy orosz regényírónak. Azt mondja a cár, hogy Tolsztoj levelében számos eszmét talált, melynek igazságáról ő is meg van győződve.

Uroszországban, ahol vérrel, zavargásokkal folyik az alkotmányért való küzdelem, eredményeket várnak ettől az érdekes levélváltástól és azt hiszik, hogy a cár a diákvavargások és a merényletek hatása alatt komolyan foglalkozik az alkotmány megadásának eszméjével.

Scheinberger tréfája.

(A soborsini letartóztatás története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Scheinberger Mórnak, a kiből a váci-napok se tudták kiölni a jókedvet és a tréfára való hajlandóságot, egy tréfája kellemetlen kalandot szerzett tegnapi. Az eset, a melyről megemlékeztünk, az első pillanatra szenzációnak ígérkezett, de hamarosan összezsugorodott. Most aztán kiderült, hogy az egész nem egyéb, mint tréfa következménye.

Scheinberger Mór ma megjelent szerkesztőségünkben és ott maga mondta el a dolog történetét. A letartóztatás, a mint Scheinberger mondja, így esett:

Scheinberger Mór kedd délelőtt átment Soborsinba. Úgyes-bajos dolgai voltak, s a mint a hidon átjött, borulni kezdett az ég. Bement a közeli vendéglőbe, a hol találkozott régi ismerősével, Gottlieb Mór vinyesdi korcsmárossal. Az megkérdi:

— Mit csinál maga itten, Scheinberger?

— Semmit. Nyaralok.

— Nem hiszem én azt. Más dolga van magának.

— No ha maga úgy tudja, jó.

Azután elhallgattak. Gottlieb újra megkérdi Scheinbergert:

— Nem mondaná meg, miért jött Soborsinba?

— Mi köze hozzá! Passzióbul.

— Nekem ne mondja. Lássá, én magának jó embere vagyok, segítségére lehetek abban, a mit maga itt akar.

Scheinbergernek itt megjött a tréfás kedve. Kinézett az ablakon. Az eső megeredt, záporban csurgott. Azt mondta Gottlibnek:

— Igen. No akkor menjen előre, egész a lövöldéig. Ott várjon rám, a mig jövők.

Gottlieb csakugyan el is ment, a lövöldénél várta a zuhogó esőben Scheinbergeret. Már bőrig ázott, de Scheinberger nem jött. Erre Gottlieb csuron-vizesen visszament a vendéglőbe, s intett a fejével Scheinbergernek, hogy jöjjön. Scheinberger nem kelt fel, a mire Gottlieb az asztalához ment és így szólt:

— Hát én vártam magára.

— Persze, mondtam, hogy várjon.

— Meddig vártam volna?

— A mig jövők. Mondtam magának.

— No, maga szép tréfát csinált velem.

Gottlieb erre átment a szemben levő községi házára, s elmondta ott, hogy Scheinberger Soborsinban van, erős a gyanuja, hogy itt ásta el a pénzt, a melyet a panamából részül kapott s most kiakarja szedni.

Egyszer csak szuronyos csendör jött a nagyvendéglőbe Scheinbergerért és áthívja a községi házára. Ott Scheinberger kérdezte, hogy mit akarnak vele, de nem mondták meg. Csak azután, hogy az aradi kir. ügyészségnek telefonoztak, s az elrendelte Scheinbergernek szabadon bocsátását, tudta meg, hogy miféle bajba jutott.

Scheinberger Mór ma délelőtt maga jelentkezett Meszlényi Antal dr. kir. ügyésznél, a ki azonban nem látta szükségét, hogy a soborsini tréfa kapcsán bármiféle eljárás megindíttassék.

Szell Kálmán

és az aradi püspökválasztás.

(Urbán Iván a miniszterelnöknél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Az aradi görög keleti román püspökválasztás ügye olyan fordulatra jutott, a mely kell, hogy komolyan gondolkodóba ejtsen minden magyar polgárt, aki az állam méltóságára, a nemzeti önértetre tart valamit.

Mangra Vazulnak pártja óriási erőfeszítéssel küzd, lapja a gyanúsítások fegyvereitől, emberei pedig a terrorizmustól se riadnak vissza, kortesei hamis jelszavak alatt, az egyházmegyei érdekek ürügyével dolgoznak, és bár Mangra győzelme még egyáltalán nem bizonyos, de tartani kell attól, hogy az egyházi főméltóságok egyikébe s a magyar főrendiházba olyan ember kerülhet, aki egész multjában a magyarság és az állameszme esküdt ellenségének mutatta magát. Előre volt látható ugyan, hogy Szell Kálmán az ilyen embernek püspökké választását nem fogja legfelsőbb megerősítésre fölterjeszteni, mindazonáltal — amint értesülünk — illetékes helyeken módokat keresnek arra, hogy a püspöki szék betöltésének kérdése ilyen rendkívüli intézkedések igénybevétele nélkül oldassék meg.

Mindezekről fővárosi tudósítónk a következőket írja:

Urbán Iván főispán a napokban fönn volt Budapesten és Szell Kálmán miniszterelnöknek jelentést tett a püspökválasztás küszöbén főnálló helyzetről. Ismertette Mangra pártjának akcióját és azon aggodalmának adott kifejezést, hogy Mangra-nak püspökké választása esetleg nem lesz megakadályozható.

Szell Kálmán miniszterelnök erre kijelentette, hogy az esetre, ha Mangrát megválasztanák, ő Mangrát semmi szín alatt sem fogja királyi megerősítésre fölterjeszteni; azonban annak az óhajának adott kifejezést, hogy erre lehetőleg ne legyen szük-

ség, s a püspöki szék betöltése ennek elkerülésével történjék meg.

A miniszterelnök és a főispán között lefolyt tanácskozásoknak, mint értesülünk, egyelőre az lett a következménye, hogy Beöthy Lászlót, Biharvármegye főispánját a miniszterelnök táviratilag magához hívatta, hogy vele szintén tárgyalásokat folytasson a püspökválasztás dolgában.

MULATSÁGOK.

(=) Pünkösdi népiünnepély. Pünkösöd első napján vasárnap délután az arad városligetben fényes népiünnepélyt rendeztek az aradi Meteor-kerékpárklub. A népiünnepen közreműködik a szegedi honvédszenekar, s annak változatos programja egy sereg új és eredeti dolgot fog a közönség gyönyörködtetése és szórakozására nyújtani. A népiünnepély jövedelmét jótékony egyházi célokra fordítják.

(=) Zilah Gyula Kisjenőn. Szomban este Kisjenőn Csukay Gyula főszolgabíró, védnöksége alatt sikerült estélyt rendeztek a László főherceg emlékoszlop javára, a melyen közreműködtek: Zilah Gyula az aradi Nemzeti Színház igazgatója és Porcsoltné Lukács Juliska, az aradi színház tagja. Zilah Gyula több magánjelenet és költemény, Porcsoltné pedig főleg a Lorsley előadásával ragadta szünni nem akaró tapsokra a hallgatóságot.

(=) A kőműves segédek majálisa. Az aradi kőműves segéd-munkások nagy buzgalommal készülnek vasárnap tartandó majálisukra. A csalába két zenekar hangjai mellett, díszmenetben vonulnak ki reggel nyolc órakor, a Deák Ferenc utca 36. számú házból. A mulatság rendező bizottságának diszelnökei: Kotsis Lajos, Wagner József, Wollák József és Kállai Nándor, a kiknek a mulatság napján tisztelegni fognak.

Lukács László pénzügyminiszter az aradi vashidról.

(A rév- és vámszedési jog átengedése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

A város mai közgyűlésén minden nagyobb emóció és vitatkozás nélkül tárgyaltak az aradi Maros-hidak ügyéről, melyben a legutóbbi idő alatt fontos és üdvös fordulat állott be. Nem sok nagyítással azt lehet mondani, hogy egész Arad kívánsága teljesül, amennyiben Lukács László pénzügyminiszter, ha nem is hivatalos formában, olyan kijelentést tett, hogy a város közönségének többször hangoztatott kívánságát teljesíti és pedig abban a formában, ahogyan egy a törvényhatóság, mint a hid-ankét alkalomával megnyilatkozott közvélemény óhajtotta. A miniszter ugyanis hajlandó az Arad-ujaradi vashid felépítése ellenében a rév- és vámszedési jogot a város közönségének minden egyéb ellenszolgáltatás nélkül átengedni, sőt ennél többet is, a mostani fahid összes alkatrészeit a városnak ajándékozta.

A kincstár képviselője ezt a nyilatkozatot nem hivatalosan, tehát nem is kötelezettséggel, hanem magán beszélgetés közben tette, a kijelentés értéke mindazonáltal érdekességénél jóval nagyobb s Arad közönségére rendkívül nagyjelentőségű.

A miniszternek hivatalosabb színezetű kijelentésre akkor lesz alkalma, ha Aradváros közönségének deputációja a mai közgyűlés határozatából kifolyólag Urbán Iván főispán vezetésével eléje járul a vashid dolgában.

A mai közgyűlés elé ugyanis a tanács azt az előterjesztést tette, hogy irjon fel a törvényhatóság a kereskedelmi és pénzügyminiszterhez, kérve ezeket a hidügyi tárgyalások fonalának felvételére; kérdezze meg a kincstár képviselőt, hogy milyen feltételek mellett hajlandó a révátelési és vámszedési jogokat a hid felépítése ellenében a városnak átengedni. A felirat

ez utóbbi pontját *Barabás Béla* dr. indítványára akként változtatták meg, hogy a kérdés feltétele helyett ajánlatot tettek arra, hogy a vámszedési jog ellenében hajlandó a város az Ujaraddal összekötő és várba vezető vashidakat felépíteni.

A tanács javaslatának harmadik része az volt, hogy *Urbán Iván* főispán és *Institoris Kálmán* polgármester vezetése alatt a törvényhatósági bizottságnak husz tagja küldöttségileg keresse fel és adja át a feliratot *Láng Lajos* kereskedelmi- és *Lukács László* pénzügyminiszternek. Ezen deputáció tagjaul a tanács *Barabás Béla* dr., *Csák Cirjek dr.*, *Csécsei Imre*, *Deutsch Bernát*, *Dományi József*, *Fényes Dezső*, *Frint Lajos*, *Hegedüs László*, *Edvi-Ilés László*, *Ktistyóry János*, *Marschall Lajos dr.*, *Mülek Lajos dr.*, *Nesnéra Aladár*, ifj. *Neuman Adolf*, *Péterffy Antal*, *Rosenberg Miksa dr.*, *Salacz Gyula*, *Steinhardt Mór dr.*, *Tedeschi Viktor* és *Varjassy Árpád* törvényhatósági bizottsági tagokat ajánlotta, *Barabás Béla* dr. indítványára azonban kimondta a közgyűlés, hogy a deputáció tagjainak számát nem határozza meg. sőt szívesen lát oda bárkit a városatyák és Arad polgárai közül.

A miniszter álláspontja, melyet az aradi vashid ügyében elfoglalt, kétségtelenné teszi, hogy a küldöttség utja eredményteljes lesz.

Thaly Kálmán

és a Konstantinápolyba ránduló aradiak.

(II. Rákóczy Ferenc arcképe.)

Arad, május 14.

Thaly Kálmán orsz. képviselő, a Rákóczykor kiváló történésze arra használja fel az aradi Mérnök és Építész-egylet konstantinápolyi kirándulását, hogy *Barabás Béla* utján elküldi a Rákóczy sirját őrző Lazarita-rend priorjának II. Rákóczy Ferenc olajfestésű arcképét.

Az arcképet *Lobry Ferenc* priornak egy francia nyelven irt, megleghangu levél kíséretében küldi *Thaly Kálmán*, melyben arra kéri *Lobryt*, hogy az aradiak látogatása alkalmával mondjon egy ünnepélyes misét. A levél egyébként így hangzik:

Főtisztelendő Atyám!

Ugy tudom, hogy Főtisztelendőségednek nincs birtokában II. Rákóczy Ferenc fejedelem hiteles arcképe. Szolgálatot vélek tehát teljesíteni azáltal, hogy *Barabás Béla* magyar képviselő, és egyik legjobb barátom utján nagy hazánkfianak egy felette sikerült és tökéletes arcmását átszarmasztatom.

Nagyon lekötelezne Főtisztelendő Atyám, ha említett barátomnak és a vele együtt kiránduló mintegy negyven tagu társaságnak — kik mindannyian igaz magyar hazafiak — megengedni méltóztatnék, hogy a nagy halott sirját meglátogathassák és megkoszorúhassák. Egyben arra kérem, méltóztassék ez alkalomból egy ünnepélyes misét mondani.

Fogadja Főtisztelendő Atyám előre is hálás köszönetem kifejezése mellett nagyra-becsülésem és kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Thaly Kálmán,

orsz. képviselő, a magyar tudományos Akadémia tagja.

A Konstantinápolyba kiránduló társaság ma délután 6 órakor értekezletre gyűlt össze a Mérnök és Építész-egylet helyiségében, az utolsó intézkedéseket beszélték meg. A társaság holnapután, e hó 16-án este 7 órakor indul utra.

HIREK.

Aradmegyei nagybirtokos

gondnokság alatt.

— A petrisi birtok gazdája. —

Arad, május 14.

A petrisi uradalomnak fátuma, hogy újra, meg újra az ujságokat foglalkoztatja. Valamikor nagy szenzációnak volt a központja: három németországi ur: *Schwengers*, *Fridrich* és *Böke*, azzal az ürügygyel, hogy a birtokot *Reuss herceg* számára meg akarják venni, nagyszabású szédelgést akartak megkísérteni, de nem sikerült. Azután a petrisi birtokot a tulajdonosa: *Ürményi Pál* csakugyan eladta *Kinsky Zdenkó* gróf csehországi birtokosnak. Az új gazda pedig, kevéssel azután, hogy a birtokot megvette, gononokság alá került, — tékozlás miatt.

A hivatalos lap mai száma erre a gononokságra vonatkozólag, a következő hirdelést közli:

9309 GONDNOKSÁG. 1—1

12137/1902. Aradvármegye árvaszéke gyámhatósága részéről közhírré tétetik, hogy a jicsini (Csehország) cs. és kir. kerületi törvényszéknek 1899. évi október hó 9-én kelt L. 1/99. számú rendelkezéssel tékozlás miatt gondnokság alá helyezett gróf *Kinsky Zdenkó* Csehország Chlumoci nagybirtokos Magyarországi ingó és ingatlan vagyonára, a gyámhatóságnak 27827/901. számú végzésével ideiglenes minőségben kirendelt gondnok *Döry Andor* bárónak lemondása folytán, ugyancsak gondnokolt magyarországi ingó és ingatlan vagyonára a gyámhatóságnak 7680/1902. számú véghatározatával végleges gondnokul Herceg *Auersperg Ferenc* bécsi lakos *Slátinani* (Csehország) nagybirtokos rendeltetett ki. Aradmegye árvaszékének Aradon, 1902. évi április hó 23-án tartott üléséből.

Kinsky Zdenko gróf aradmegyei birtoka két tagból áll: a vinyesti és a petrisi uradalomból. A vinyesti birtok összesen 1397 hold, a melyből huszonöt hold szántó, 1344 hold erdő, a többi kert, rét és legelő. A petrisi birtok kétezer holdnál nagyobb. A két birtok együttvéve közel negyvenezer forint jövedelmet hoz. *Kinsky Zdenkó* gróf maga alig egyszer volt a birtokon, melyet az ő intézősége kezel.

A város kétszáz ezer koronás új kölcsöne.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Az új vasuti átjárótól a simándi-uti vámig és a pályaudvartól a pécskai-uti vámházig terjedő utvonálnak új burkolattal való ellátására Arad város kétszázhetezer koronás kölcsön felvételét határozta el a mai közgyűlésen.

Az utvonalat részben fél, részben háromnegyedes kockakövekkel fogják kikövezni s az ehhez szükséges százezer forintos kölcsön felvétele körül nagy vitatkozás folyt ma a város háza közgyűlési termében. *Deutsch Bernát* ellenezte az utvonal kikövezését, mert a nagy összegű kölcsön súlyos teher lesz a városra.

Reisinger Sándor mérnök felszólalására azonban, ki nem a kölcsön felvétele ellen szolt, hanem a kövezés költségeinek észszerű redukálása érdekében, sokkal nagyobb rokonszenvre talált, mert nem kevesebb, mint negyvenezer koronát akart a városnak megtakarítani. *Reisinger Sándor* ugyanis azt javasolta, hogy a jóval drágább háromnegyedes kockakő helyett fél kockakövel burkolassa a város az utat, s az utóbbi minőségű kő kisebb foku tartósságát

pótolja avval, hogy a mostani tört kőből készítsen alapot a fél-kockaköveknek.

Steiner Jakab a kőburkolatot, mely nagyon drága, mellőzni kéri s jónak tartja a hengerelt utat.

Virágh Lajos főmérnök felvilágosítása után a főispán szavazást rendelt el a kölcsön felvételét a közgyűlés 13 szavazat ellenében elfogadta.

A temetőhöz vezető úgynevezett vásártérít azonban nem részesült ilyen istápolásban. Sok vitatkozás foly efelől is, bár a felszólalók legnagyobb része megegyezett abban, hogy az ut kiaszfaltozása még várhat. A tanács erre vonatkozólag azt javasolta, hogy a kövezeti alapot szabadítsák fel az azt meg nem illető olyan terhektől, mint a vámfelügyelő és építési felügyelő fizetése, városi fogatok eiktartása stb. Ha ezeket a terheket leveszik a kövezési-alap vállairól, úgy évenként mintegy hatezer koronát takarítanak meg s az az összeg elég volna a temetőhöz vezető ut kiaszfaltozásának évenként fizetendő részleteire.

Steiner Jakab, aki ma különös szerencsével és alaposággal védte meg több ízben álláspontját, ellenezte az utnak aszfalttal való átburkolását. Sűrű felkiáltás zúgott feléje, hogy az ut olyan már, hogy alig lehet közlekedni rajta. *Steiner Jakab* azonban nagy derűtlenség között vágott vissza:

— Annál jobb, legalább ha tetszhalottal visznek végig rajta, felebred. Minek gondoskodik jobban a város a holtakról, mint az élők-ről — fejezte be felszólalását *Steiner Jakab*.

Az ut sorsát *Institoris Kálmán* polgármester felszólalása döntötte el. A közgyűlés általános helyeslése közben adta elő indokát, melyek arra késztetik, hogy a tanács javaslatával szemben állást foglaljon. A belvárosban annyi utca vár kövezésre, hogy az ott lakó adófizetők jogos követelésének immár feltétlenül eleget kell tenni, mert utcáikban a közlekedés már-már alig lehetséges. Egynehány év múlva a kövezeti alap sok tehertől felszabadul s akkor elsőnek a temetőhöz vezető utat fogják rendezni.

Boros Vida a tanács javaslatát annyiban fogadja el, hogy az a kövezeti alapot indokolatlan terhektől kívánja megszabadítani. Ez pedig helyes dolog és feltétlenül keresztülviendő.

A főispán szavazást rendelt el, melynek eredménye az lett, hogy a tanács javaslatát lezavarták, s így a közgyűlés a polgármester álláspontjára helyezkedvén, a temető-ut aszfaltozását egyidőre elhalasztotta.

— A király Budapesten. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A király ma nem tett látogatást. Este udvari bál volt Holnap a király általános kihallgatást ad. Ma reggel a király szemlét akart tartani a budapesti helyőrség csapatain. A szemlére nagy előkészületeket tettek a kaszárnyákban, a közönség pedig már nyolc órakor ellepte a vérmező környékét, hogy láthassa a fényes katonai parádét. A szemlét azonban elmosta a tegnapi éjszakai eső. A vérmező földje annyira átázott, hogy a katonai felvonulást el kellett halasztani. Reggel hat órakor telefonon értesítették a kaszárnyákat, hogy a szemle elmarad. A diszszemlét e hó 16-án, pénteken reggel tartják meg, ha ugyan a szeszélyes időjárás ezt is el nem mossa.

— Három indítvány. A város mai közgyűlése három indítvány fölött határozott. Az egyiket *Avarffy Ferenc* még régebben tette a városatyák szaporítása érdekében. Az indítványt a közgyűlés elvetette, de a belügyminiszter föloldotta a közgyűlés határozatát s elrendelte a szaporítást. A mai közgyűlés tudomásul vette

a leiratot s megbízták a polgármestert az intézkedések megtételével. — *Mülek* Lajos dr. a *tisztviselők szabadságidejének* rendszeresítése érdekében adott be indítványt. Ezt kiadták javaslatával végett a *szervező-bizottságnak*. — Ugyancsak *Mülek* Lajos dr. tett javaslatot a *városatyák felelősségére* vonatkozólag a *közpénzek* elhelyezését illető határozatok hozatalánál. A közgyűlés kimondta, hogy a kérdésnek rendezése érdekében *fölr az országgyűléshez* s fölriratát csatlakozás végett megküldi a társtörvényhatóságoknak.

— **Az aradi arany kamatai.** *Sailer* Antal temesvári polgár, a ki nemrég ötvenegyezer koronát adott gyermekkorházra a Fehér kereszt-egyesületnek, most, mint Temesvárról jelentik, ismét tett egy jótékony alapítványt, *Sailer száz ezer* koronát tett le *Telbisz* Károly dr. temesvári polgármesternél egy polgári menedékház javára. Érdekes, hogy *Sailer* aradi származású ember, annak a vagyonnak, a melynek révén a jótékonyra ily jelentős áldozatot tett. Egy arany volt az alapítókéje, a melyet Aradról vitt magával temesvárra. *Sailer* Antal, ki most 83 éves, mint husz éves ifju jött Aradról Temesvárra, zsebében egy aranynyal. A fűszerkereskedést megtanulván, de már három év múltán önálló üzletet alapított, melyből szerény vagyonra tett szert. Ezen üzlet a később *Lui* Nándor-féle, most *Neuman*-féle ngykereskedés volt, hol úgy *Lui*, mint *Skóza* Nándor — ma már mindketten tekintélyes, gazdag polgárok — *Sailer* segédei voltak. Az alapítási időszakban eladta üzletét s tőkét részvényekbe fektette, de a vállalatok kivétel nélkül mind tönkrementek, úgy hogy *Sailer* elvesztette egész vagyonát. A maradékkal megvetette a bukott vállalatok egyikét, egy téglagyárat, az üzemből helyezte és sikerült gyümölcsözővé tennie. Valóságos remete életet folytatott, igényei nem sokra terjedtek, éveken át a fűtött tégláégető kemencén, ugyszólván a szabadban aludt. Szerencsés kézzel mindig eltalálta az időt, mikor téglát jó áron eladhatta (utóda tönkrement e vállalattal) és az ekként szerzett tőkét ismét helyi részvényekbe fektette, bár egyébként mindenféle spekulációtól tartózkodott. Takarékosága és egyszerűsége folytán vagyonja egyre növekedett, *Sailer* azonban egyáltalán nem lépett a nyilvánosság elé. Magas kora dacára ma is pontos számadást vezet agglégényi háztartásáról. Jól tudja, hogy gazd'asszonya ebben vagy abban az évben mennyit adott ki ezkorra vagy husra. A legkisebb rovatot a ruhaszükséglet képezi. Téli kabátot soha sem viselt *Sailer* s ha csikorgó téli időben egyszerű utcai öltözetben sétál, akárhányan megszólítják ezért. De ő azzal válaszol: „Hiszen bőringet hordok!” s nevetve mutat edzett mellére, mely dacol az időjárás szeszélyeivel. Az aranyat, melyet Aradról hozott, mind a mai napig nem váltotta föl. Ez a szerencsepénz neki és bizonyára szegényeknek és elhagyottaknak is, bő kamatot hozott.

— **A trónörökös kocsisa.** *Bécsből* táviratozzák. A *Reichsrath* mai ülésén nagy izgalmat keltett egy interpelláció, a melyet a *tronörökös kocsisa* ügyében intéztek. *Klofac* képviselő interpellálta az igazságügyminisztert, elmondva, hogy a kónopisti főhercegi kastélynak egy volt kocsisát azzal gyanúsították, hogy egy lószerszámról való kis láncot elloptott. A kerületi bíróság *fölmentette* a kocsist, de *Ferencz Ferdinánd* főherceg újabb vizsgálatot indított ellene. Az interpelláló kérde: az igazságügyminiszter hajlandó-e a gyanúsított embernek elégtételt adni és megmutatni, hogy nincs nagyobb hatalom, mint a jog, törvény és igazság? Az interpellációt kiadták az igazságügy miniszternek.

— **Arad a polgármesterek kongresszusán.** A magyar polgármesterek Szegeden tartandó nagygyűlésén Arad városát *Institoris* Kálmán polgármester és *Kádas* Kálmán főjegyző fogja képviselni.

— **Az új ezresbankok.** *Bécsből* táviratozzák: Az *Osztrák Magyar Bank* főtanácsának mai ülésén mutatják be az új ezer és ötszáz koronás bankjegyek néhány minta-példányát, az ugynevezett *Recensions-Exemplárokat*. Az ötven koronás bankjegyei a legközelebbi napokban már forgalomba bocsátják.

— **Házasság.** *Fischer* Simon aradi kereskedő május 18-án délután öt órakor esküszik meg az aradi izr. templomban *Porter* Sarolta k'issasszonnyal, özv. *Porter* Adolfné leányával.

— **Egy magyar tudós tragédiája.** *Székesfehérvár-ról* táviratozzák: Megrendítő sors jutott *Havas* (Hahn) Adolf, a székesfehérvári főreáliskola tudós tanárának, a ki egyike volt a legjelesebb fordítóknak. Röviddel ezelőtt súlyos *idegbajba* esett, a melynek gyógyítására hat hónapi szabadságra ment. *San-Remo*-ban keresett pihenést. Az ottaniaknak feltűnt a tanár különös viselkedése. Igazolásra szólították föl, megviratozták *Székesfehérvárra*, a honnan a rendőrség csakugyan megküldte az igazoló táviratot. *San-Remo*-ból *Genuába* ment a tanár. Az ottani konzulátus ma azt táviratozta *Székesfehérvárra*, hogy *Havast* *beszállították a genuai örültek házába*. A tudós professzor szomorú sorsa iránt általános a részvét.

— **Zilahiné a májusi ájtatosságon.** Akik ma este hat órakor megjelentek a minoriták templomában a májusi ájtatosságon, azoknak nagy zenei élvezetben volt részük. *Zilahiné-Singhofer* Vilma, az aradi Nemzeti Színház tagja énekelt egy „Ave Maria-t” szép, csengő hangon. Holnap, a csütörtöki májusi ájtatosságon *Weichart* Aurora, továbbá *Steinitzer* Jenny urhölgyek fognak énekelni.

— **Öngyilkosság a színházban.** A *kassai* színházban — a mint táviratban jelentik ma este a *Svihákok* előadása alatt *Novák* Károly főhadnagy miskolci élelmezési tiszt szíven lötte magát és meghalt. A színházban óriási pánik keletkezett. Az előadás megakadt: a szereplők és a nézők közül többen elájultak. Az öngyilkosság oka reménytelen szerelem a *primadonna* iránt, a ki virágvasárnaptól kezdve szerződött Miskolcra Kassára.

— **A Mocsonyiak és Hámori mandátuma.** *Mocsonyi* Sándor és *Zeno* a következő nyilatkozat közzétételére kérték fel a „Pester Loyd”-ot: Tekintetes szerkesztőség! Baráti körökből figyelmzettetek bennünket, hogy azokban a referádákban, melyet a fővárosi lapok a vizaknai mandátum kuriai tárgyalásáról hoznak, többek közt ez foglaltatik: „Hámori László a vizsgálóbíró előtt tagadta, hogy vesztegetett, mert az oláh választók bizalmát *Mocsonyi ajánlása* szerezte meg nekik.” Nincs ott megmondva, hogy melyik *Mocsonyiról* van szó, de ez a kijelentés, amennyiben tényleg megtörtént, tekintettel jelenlegi családi viszonyainkra, csak kettőnk közül valamelyikre vonatkozhatik. Nos, a mi álláspontunk, mely szerint a jelenlegi viszonyok mellett a képviselő választásokban egyáltalán nem veszünk részt, politikai körökben sokkal ismeretesebb, sem hogy ilyen kijelentéseknek hitelt lehetne adni; ennek dacára az igazságnak megfelelőleg kijelentjük, hogy Hámori László urat egyikünk sem ajánlotta semmiféle módon egyetlenegy választónak sem. Tisztelettel kérjük, hogy ezen nyilatkozatunkról becses lapjában tudomást venni sziveskedjék. Tisztelettel *Birkis*, 1902. május 12. *Mocsonyi* Sándor, *Mocsonyi* Zeno.

— **Váltóhamisító ügyvéd.** Az elmúlt hetekben közöltük egy *New-Yorkból* hazatért aradi fiatalember levelét, a melyben egyebek között el volt mondva, hogy *Haász* Soma dr. a váltóhamisítások miatt Amerikába szökött orosházi ügyvéd, — ott mint egy cigánybanda bögőse keresi kenyerét. A mialatt ő künn muzsikál, az ügye még mindig foglalkoztatja a hatóságokat. *Haász* Soma dr. összesen kilenc váltót hamisított. A bűnbeesett fiskális a kilenc váltóra *Königsberg* Lujza, *Freider* Mór és *Pusztai* Mátyás nevét hamisította s aztán — összesen 33.900 korona értékben valamennyi váltót leszámította a Békésmegyei Takarékpénztári egyesület orosházi fiókjánál. A hamisítást még a múlt esztendőben követte el, de az csak most derült ki, mikor a váltók lejártak. Most a gyulai törvényszék körözvényben tudatta a budapesti főkapitánysággal az esetet. *Haász* Soma dr. a köröző levél szerint 1830-ban született. Középmagas, jól táplált, szeméi sárgásbarnák, arczszíne barnás, szemöldöke és haja sötétszőke, őszbevegyült, járása feszes. A körözőlevél különös ismertető jelül azt mondja, hogy: *prim hegelün és gordonkán művészileg játszik* s mint láttuk, ennek a különös ismertető jelének *New-Yorban* hasznát is veszi.

— **Rendőrkapitányok szabadságon.** A város mai közgyűlése *Sarlot* Domokos főkapitánynak hat heti, *Madarász* Antal gáji alkapitánynak pedig három havi szabadságidőt engedélyezett.

— **A százmillió család.** *Párisból* táviratozzák *Humbert* volt igazságügyminiszter özvegyének lakásán ma házmozgást végeztek és sok iratot lefoglaltak.

— **Templom ünnep.** Világosan e hó 16-án a templom védszentjének ünnepén lesz megtartva a szokásos bucsu. Az egzházi szent beszédet *Nagy* József pankotai plébános s az azt követő nagymisét *Orth* József címzetes. kanonok új-szentannai esperes plébános fogja a környékbeli lelkészek asszisztálása mellett megtartatni. A lelkészeket és a világosi intelligenciát dr. *Szever* Ferenc Világosi plébános látja e napon vendégekül.

— **Kereskedők nyári vasárnapja.** Az aradi kereskedők között, mint minden évben, az idén is megindult a helyén való mozgalom, hogy üzleteiket a nyári hónapok alatt *vasárnap egész nap zárva tartásuk*. A jó példával ezuttal az aradi bórkereskedők járnak elől, s erről a következő értesítést vesszük:

Az aradi bórkereskedők közmegegyezés folytán elhatározták, hogy üzleteiket június és július hónapok vasárnapjain egész napon át zárva tartani fogják.

— **Negyedmillió sikkasztás.** *Karlsbad*-ban, a mint táviratban jelentik, letartóztattak egy *Bloch* Adolf nevű kalischi (Oroszország) fürdővendéget. Az illetőt a berlini rendőrség köröztette azon gyanu alapján, hogy *250.000 márka összeget*, a melyeket értékpapírok vásárlása céljából adtak neki, *elsikkasztott*. *Blochot* az égeri kerületi bírósághoz szállították.

— **Egy pályaudvar lángtengerben.** *Pittsburgból* jelentik: Az innét Fort Vairén át Chicagóba vezető vasuti vonal *Sheraden* állomásán ma reggel tolatás közben petróleumkocsik felrobbantak; *a robbanás 20 embert megölt, 150-et halálosan és 50-et könnyebben megsebesített*. Az utolsó kocsi feltorlódtak az előttük levőkre és ez által a kiümlő olaj meggyuladt. A láng, mely husz lábnyira csapott fel a levegőbe, a többi kocsit is felrobbantotta és az egész áru pályaudvart lángtengerré változtatta át. A végzetes robbanás akkor történt, midőn már 200 főnyi tömeg gyűlt össze. Ezek közül senki sem maradt sértetlen. Az égő olaj áradata *másfél mértföldnyire folyt el* a szomszédos *Estlenborough* helységig. Itt még egy robbanás történt, mely három házat, köztük egy nagy szállót elpusztított.

— **Luxus-lóvásár Csabán.** A kereskedelem-ügyi miniszter megengedte, hogy a Békés vármegye területéhez tartozó *Békés-Csaba* községben évenként április hó 24-én *luxus-lóvásár* tartassék.

— **Gyászünnepek.** Néhai *Deutsch Ignác*, az aradi izr. árvaház alapítójának emléke tiszteletére holnap, *csütörtök* este 1/2 7 órakor az árvaházban és május hó 18-án, *vasárnap* délelőtt 11 órakor a *zsinagógában* kegyeles gyászemlék-ünnepeket tartanak.

— **Pünkösdi bevásárlások** Porter Vilmos Nagy-Aruházában, a *Szabadságtéren*: igen nagy mennyiségben adatnak el valódi kézigyártmányú cipők, férfiak, hölgyek és gyermekek részére, világos és fekete. Továbbá kemény és puha *kalapok* minden színben, *Pelikan* és *Gyukits* cs. és kir. udvari szállításoktól. *Ingok* (a híres oroszán védjeggyel,) fehér és színes, kemény és puha mellű. *Női fehérnemű és bluzok* izlésos választékban. Nagy forgalmat ér el továbbá az aruház *napernyőkben* igen szép divat mintákkal és nyéllel, ugy színes, mint fekete. Igazán órisi a választék férfi és női *nyakkendőkben*, otol-érhetetlen olcsósággal. *Nagy harisnya raktár.* Alkalmi és ünnepi ajándékok.

— **Arverés a vasuti állomáson.** Az államasutak aradi állomásfőnöksége közli, hogy a kézbesíthetetlen és feles küldemények, u. m. képek, keretek, székek, ruhák, tükrök, kátrány, lack, faszögek folyó évi május hó 26-án, d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján, Aradon, a teherkiadási raktár helyiségében eladásra kerülnek.

— **T. Üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Egy szobaleány királyi rokonsága.

(Regény Nagyváradtól Amerikáig.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 14.

Egy biharmegyei születésű parasztleány a legutóbbi időben több európai uralkodó családdal került rokonságba. Az érdekes összeköttetés története a következő:

Szabó Juliannát, egy tenkei parasztagazda leányát, még tizenkét esztendővel ezelőtt feleségül vette egy *Kalácsi Dezső* nevű ember, aki akkoriban gazdasági titkár volt Ungvárott. Allásában nem maradhatott sokáig, mert parasztleány felesége miatt sok bosszantásban volt része. Megunta a városka kicsinyes szűkeblű társadalmát és egy szép napon a feleségével együtt áthajózott az újvilágba. Kalácsi nyolc esztendeig dolgozott Amerikában megfeszített szorgalommal és munkája eredményes volt, mert amerikai fogalmak szerint is csinos vagyont szerzett össze.

Munkássága gyümölcseit azonban nem élvezhette, mert most egy éve meghalt. Özvegye továbbra is Amerikában maradt, mint a baltimorei magyar társaság kedvenc tagja. Ekkorra már távolról sem az a parasztleány volt, akit Kalácsi feleségül vett. A társaságban való élet lecsiszolta előbbi szöglötességét és az egykori parasztleány az igazi magyar faj szépségével hódított a társaságokban.

A fiatal özvegy megismerkedett *Földváry Pál* báróval is. A magyar főur dolgozni, kenyeret keresni ment ki Amerikába, ahol már virágzó üzlete volt, amikor a szép magyar aszsonynyal megismerkedett.

Földváry báró rövidesen szerelemre gyuladt, vonzalmát viszonzotta az özvegy is és amikor *Földváry* megkérte a kezét, igent mondott. Az esküvő megvolt pár hónapal ezelőtt és a bárónéknak a jóllétben eszébe jutott a huga is, aki nyolc esztendő volt, a mikor ő első férjével az újvilágba hajózott.

Földváry báróné huga. *Szabó Erzsébet* 18 esztendő, csinos barna leány, évek óta Nagyváradon lakik. Hosszu időn keresztül a Lu-

zsenszky bárónéknél volt szobalány, később egész mostanáig özvegy báró *Gerliczy Félix* nénel. Pár héttel ezelőtt levelet kapott Amerikából, a nényétől, aki megírja benne, hogyan lett báróné és fölszólítja, hogy jöjjön ki hozzá. — A levélhez egy elsőosztályu hajójegyet is mellékelte.

Szabó Erzsébet örömmel fogadta el a meghívást és most csak az utlevelét várja, hogy elutazzék Hamburg felé. — A hajó ugyanis május 17-én indul Hamburgból s akkorra ott kell lennie, mert jegye különben értéktelenné válik.

Szabó Erzsébet, mint előbb említettük, rokonságba került több európai uralkodó családdal, mert sógora, báró *Földváry Pál*, unokatestvére *Lónyai Elemér* grófnak, aki *Stefánia* belga királyi hercegnőnek, néhai *Rudolf* trónörökös özvegyének a férje.

Egy nagyváradai újságírónak alkalmá volt *Szabó Erzsébet*tel beszélnie. Kisasszonynak szólította a csinos leányt, amit ő természetesnek talált.

— Mit csinál majd Amerikában? — kérdezte tőle.

— Férjhez megyek — mondotta szemérmesen.

— Tudja e kisasszony, hogy ön rokonságba került a belga királylyal, *Koburg Fülöp* fejedelemmel és több más fenség mellett a magyar arisztokrácia egy részével? Büszke-e rájuk?

— Még nem ösmerem őket, — hangzott a válasz.

A kihallgatás ezzel véget ért és a belga király, *Koburg* fejedelem és több fenség rokona indult — ablakot tisztítani.

TANÜGY.

(—) **Változás a főgimnázium tanári karában.** *Körmendy József*, az aradi állami főgimnázium rajztanára hosszabb szabadságra ment, amelynek végeztével nyugalomba vonul. Helyébe a vallás- és közoktatásügyi miniszter *Visontai Sándor* ungvári rajztanárt helyezte az aradi főgimnáziumhoz. Az új rajztanár jeles képzettségű ember, s egyszersmind ügyes festő is.

(—) **Osztályvizsgák az aradi főgimnáziumban.** Az aradi kir. főgimnázium VIII-ik osztálya ma fejezte be az osztályvizsgálatokat; 24 növendék tett sikeres vizsgálatot, s így valamennyien az írásbeli érettségi vizsgálathoz bocsájtattak. Az írásbeli holnap reggel 8 órakor kezdődik. Az osztályvizsgálatokat tornavizsgálattal fejezték be, melyen *Burián János* igazgató és *Szentirmai Gyula* osztályfőnök elnököltek s a melyet *Nagy Sándor* tornatanár vezetett. A rend- és szabadgyakorlatok után két csoportban szertornázás tartatott, mely után verseny magasugrás és verseny függeszkedés kötelen következett. Az ugrásban első győztes volt: *Cseri László* 1.55, második: *Röck Béla* és *Hoschek Imre* 1.50 méter magas ugrással. A függeszkedésben első volt: *Röck Béla*, második: *Cseri László* és *Knothy Győző*.

SPORT.

+ **Pünkösdi kirándulás.** Az *Aradi Tornaegetesület* pünkösdi petrozsényi kirándulása iránt nagy az érdeklődés és arra eddig már tizenötön jelentkeztek. Az utitervet már megállapították a kirándulók. E szerint indulás Aradról szombaton, május 19-én, d. u. 4 óra 07 perckor, érkezés Dévára este 9 órakor. 18-ikán d. e. a *dévai-vár* és rézbánya megtekintése. Indulás Déváról *Vajda-Hunyadra* d. e. 11 órakor. Erkezés *Vajda-Hunyadra* d. u. 2 órakor. A *vajda-hunyadi vár* és *vasgyár* megtekintése. Indulás *Vajda-Hunyadról* *Petrozsénybe* este 7 óra 30 perckor. Erkezés *Petrozsénybe* 19-ikén reggel 4 órakor, hol már kocsik várják a kirándulókat, melyeken a *Szurduk* és *Vulkán* szorosokat a köszönbányákat és a *Csetátye*—*Boli* barlangot tekintik meg. Villás reggeli után a *Csetátye-Bolitól*

történik a visszaindulás d. e. 11 órakor s 19-ikén este 9 órakor érkeznek a kirándulók Aradra. A kirándulókat a tornaegylet egy régi tagja *Marek Mór* petrozsényi bérlő és nagykereskedő fogja vendégszerető kalauzolásban részesíteni.

+ **A tornaegylet játszó csapata.** Az Aradi Tornaegyesület ma kezdette meg a lyceumi játszótéren a vívó órák helyett a játékot, melyen már az első alkalommal jöttek össze a tornászok, a kik először a régi magyar labdajátékot, a langát, azután a fúleslabdát játszották. A fúleslabda játékban erősen treniroznak a tornászok, mert a besztercebányai kerületi tornaünnepélyen versenyezni fognak. Ez ünnepélyre eddig már tizen jelentkeztek s erősen folynak az előkészületek, hogy az aradi tornaegyesület eddigi jó hírnevét a besztercebányai tornaversenyen is megőrizze.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Elutasított csödkérvény.** Az aradi törvényszék csödtanácsa ma tartott ülésén elutasította a *Stern Ede* vászonkereskedő ellen benyújtott csödkérvényt. Az elutasítás oka az, hogy a cégnek az eljárási költségek fedezetére nincs elegendő vagyona.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Demeter-utcai. A nyilvánosságnak szánt panaszokat méltóztatassék csak prózában írni, mert a vers ilyen esetben árt az ügynek és a fülnek. Egy kis mutatót mindamellel adunk verses felszólalásából, melyben a külvárosok mostoha állapotáról így ír:

Büzhödt árok egyre ontja
Gyermekgyilkos csiráját,
Azért mégis megcsinálják
A temető aszfaltját.

A mai városi közgyűlésről szóló tudósításunkból láthatja, hogy a temetőbe vezető ut aszfaltozása elmarad. Szolgáljon ez önöknek elégtételül.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

S z e s z ü z l e t.

— Május 14. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Száritott moslek 12'80—13— korona mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 14. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 98—99 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 106—8 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 105—6 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 104—5 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 106—7 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 104—6 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 102—4 fillérig.

Sertéselészám. Május hó 11. napján volt készlet 40,271 darab, május hó 12. napján főlhajtatott 1470 darab, május hó 12. napján elszállított 1384 darab, május hó 13. napján maradt készlet 40,357 darab. Üzlet: Szilárd.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, május 14.

Magyar aranyáradék 4%	120.50
Magyar koronáradék 4%	97.70
Magyar arany 4 1/2 %	119.30
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.—
Magyar keleti vasut	119.30
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerenysorsjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.50
Osztrák papíráradék	101.50
Osztrák áradék ezüst	101.50
Osztrák áradék arany	120.50
Koronáradék	99.40
1860-iki államsorsjegyek	152.75
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	684.50
Osztrák hitelbankrészvény	670.50
Osztrák-magyar államvasut	662.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.30
London	240.35
Paris	95.40

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 14.

Déltőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv győngy. Bogyai iránzat mellett 18.000 métermáza fel forgalomba, kezdetben változatlan, később néhány fillérrel olcsóbb árakon. Egyéb gabonaneműek bágyadtak, tengeri tartott. Időjárás szép.

Zárulat 12 órakor:

Buza májusra	8.55— 8.56
Buza októberre	7.71— 7.72
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.56— 6.57
Zab májusra	—
Zab októberre	5.72— 5.73
Tengeri májusra	4.92— 4.93
Tengeri júliusra	4.98— 4.99
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.65—11.75

Zárulat 5 órakor:

Buza májusra	8.58— 8.59
Buza októberre	7.75— 7.76
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.60— 6.61
Zab májusra	—
Zab októberre	5.75— 5.76
Tengeri májusra	4.95— 4.96
Tengeri júliusra	5. — 5.01
Tengeri augusztusra	—
Repce augusztusra	11.65—11.75

Zárulat 5 órakor:

Osztárak hitelrészvény	678.25
Magyar hitelrészvény	695. —
Leszámitóbank részvény	439. —
Rima-Murányi vasmű részvény	512.50
Osztárak-magyar államvasuti részvény	679.25
Közuti vasút	618. —
Városi villamos vasút részvény	311.50

NAPIREND.

Május 15. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Izidor vértanú. — Protestáns naptár: Mózes. — Görög-keleti naptár (május 2.): N.-Atanáz. — A nap két 4 óra 8 perckor, nyugszik 7 óra 12 perckor. — A hold két délután, nyugszik 0 óra 43 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekiye-múzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Május 15. Az országos szállókványtelep részvénytársaság közgyűlése délelőtt 11 órakor (Aradi és csanádi egyesült vasutak gyűlésterme.) — A városi elemi fiúiskolák növendékeinek majálisa (Csálai erdő.)

Nemzeti színház.

Bérlet 10. sz. Páros.

Csütörtökön, 1902. évi május hó 15-én:

Katalin.

Bredeti operette 3 felvonásban. Írta: Dr. Béli Izor. Zenéjét szerzette: Fejér Jenő.

SZEMÉLYEK:

II. Katalin	Singhoffer V.	Iwanoff Alexis	Németh J.
Gróf Gurack	Szabó József.	Chevalier	Polgár S.
Buranoff Iván	Győre Alajos.	Duplessis	Parlagi K.
Sunderland	Tukorai L.	Anica	Haller Irma.
Troikoff Fedor	Sarkadi A.	Grogor	Juhász S.

Kezdete este 7 és fél órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: **Catulle Mendés.** (45)

(Folytatás.)

Aztán magát az Istent vonta kérdőre. Miért vannak ezek a dolgok éppen így és miért nem másképp? Ha már a természet titokszerű törvényei, vagy a Teremtő ismeretlen akarata úgy kívánta?

Mialatt meredt szemekkel és remegő ajkakkal így gondolkozott, a nap utolsó sugarai bikkant be a környező-fák és a puha gyepet, melyből az éjjeli bogarak zümmögése hallatszott fel. Frigyes minden iránt csak az utálatot érezte magában fölgerjedni.

Mögötte levélzörgés hallatszott. Visszafordult, Lizi volt, mosolygó arccal.

Elborzadt tőle; megfutott az erdőbe.

Midőn haza ért Lilienburgba, Strockhaus

urral találkozott, ki éppen kereste és tele szájjal mondta el neki, a nevezetes híreket: II. József veszélyesen beteg; Welf hercegen bizonyos idő óta elmeháborodás jelei mutatkoznak és így Thekla királyné meghagyta, hogy Frigyes, mint a trón valószínű örököse, azonnal térjen Nonneuburgba.

Strockhaus ur hozzátevé:

— Fenséged, ha nem csalódom, jónak fogja látni, hogy holnap induljunk?

Frigyes némán maradt. Hallotta-e a mondotakat? Lecsüggeszté fejét. Atyjának betegsége és bátyjának örülése hatottak rá kétségkívül. Midőn Strockhaus ur ismételtén megkérdezte, kiadhatja-e az utazáshoz szükséges rendeleteket, a herceg csak egy unott mozdulattal vágta, mely azt látszott jelenteni: „Mit bánom én?” és csendesen felment a kastélyba.

Bezárkózott szobájába. Az éj már közel volt és mély sötétség borította a falakat és butorokat. De ő azért megkezdte egyforma sétáját az asztal körül, mint egykor. Néha hirtelen remegés futotta végig tagjait, mintha a sötétben valami iszonyu látvány tűnt volna fel szeméi előtt. Azután egy automatához hasonlóan folytatta tovább lépteit.

Milyen komor körben foroghattak gondolatái.

A terem ajtaja előtt zöreje hallatszott. Frigyes félni kezdett. Kitalálta, hogy Lizi volt ott. Nyugtalanodott miatta, tudakozódni jött és azután jó éjt kívánt. Frigyes nem emlékezett már vissza, hogy bereteszelte az ajtót. Elképzeltelte magának, mint fog mosolygva lámpával kezében megjeleni és e fény és mosoly gondolatára kétségbeesettnek érezte magát. De Lizi nem lépett be, akár, mivel nem mert, akár, mivel az ajtó valóban be volt reteszelve. Ruhahogás hallatszott, míg végre minden nesz megszűnt.

Frigyes, mintha nagy veszélytől szabadult volna meg, fellelegzett és folytatta járkálását. Úrjak multak el így. Lilienburgban bizonyosan mindenki aludt már. A távoli falu toronyórája tompán ütötte a tizenegyet.

Ekkor Frigyes az ajtóhoz ment, felnyitotta és tapogatózva kezdett lefelé menni a lépcsőn.

Friss levegő érte arcát, az udvaron volt. A csillagok halvány fényében itt-ott gyümölcsfák ágain és a fajok hasadékaiban a felrezzent szárnyasok hangjait lehetett hallani.

Frigyes egyenesen az istálló felé tartott. Belépett és nyájasan kezdett egy fehér, tiroli mént cirogatni, mely nyertett örömeiben. Aztán hirtelen felnyergelte és kivezette lassan az udvarra, felugrott rá és hevesen megsarkanytyuzva, gyorsan lefelé vágatott a meglehetősen meredek lejtőn, porfellegett hangja után.

Hova ment? Ő maga sem tudta, csak rohant tovább. Menekült Lizitől, menekült ettől az elátkozott kastélytól, melyben oly sokáig volt hazug ábrándok rabja, futott eddigi életétől és futott különösen Nonneuburgtól, hová vissza akarták vinni és királylányá tenni.

Királylányát őt! férfiak és nők uralkodójává! Nemcsak azt akarták, hogy köztöjük éljen de hogy feje is legyen, s elvádatott, mintha a világból akart volna kiszabadulni.

Lova megbotlott. Frigyes lebukott a kövekre és vérző kezekkel tekintett maga körül. A hely ismeretlen volt előtte. Kirándulásai közben soha sem járt ezen a szűk hegyi ösvényen. Odavánszorgott lovához, mely a kemény talajon elterülve feküdt nem messze tőle. Felakarta állítani, de a nemes állat mozdulatlan maradt. Már régóta elhagyta Lilienburgot? Nagy utat tett-e meg azóta? Tájékozni sem tudta magát; de még egészen sötét éjjel volt; csak a csillagok terjesztettek némi fényt a sziklás talajra.

Osszetörve ült le egy körre, lehajtott fejjel lelógó karokkal. Talán nem is gondolkodott. Félig lezárt szemekkel, lelkét bizonytalan álmok közé ringatva érzé, és lassanként elszunnyadt.

Midőn felébredt, már fényes nappal volt és a madarak vidáman csicseregtek a lombok között, melyek még fénylettek a harmat gyémánt csepjeitől.

Féltéken nézett maga körül és hirtelen eszébe jutott minden.

Odafutott lovához, mely már állva harapdálta a sziklák közt kibújt fűszálakat. Tovább

és tovább inner, ez volt legelső gondolata. De féllábával a kengyeiben, Frigyes még sem ült fel a lóra. Hova menjen, hogy megszabaduljon az élettől? Hol rejtsse el magát a trón előtt? Lehetetlen volt ránézve élni a valóság salakjában, de miként menekülhessen tőle, midőn legálább lelkénél fogva ő is ember? A pacsrta elröpül a szemétdombról és a férgek örülnek távozásának. De elrepülhet-e is, ki maga is csak hitvány féreg? Nincs menekülés a világból, elváhatatlanul hozzá van láncolva?

A távoli mélységből bizonytalan zaj hangzott fel hozzá, a tömeg zugása, és koronként kemény fenyegető kiáltás szakította félbe a mormogást, mely utat tört magának egész Frigyesig.

A bokrok ágai fogódzva, felkapaszkodott egy sziklára és a nap által ragyogóan megvilágított mély völgyre szegezte tekintetét.

Ajkairól kiáltás lebbent el és mozdulatlanul, meglepetve, meredt szemekkel bámult a látványon.

(Folytatása következik.)

NYILTTÉR.*

Üzlet áthelyezés!

Náder József

késmüves üzletét

848

Templom-utca 3. szám alá helyezte át.

Ugyanott köszörülések és javítások elfogadtatnak.

AZ ARADI

916

zene-conservatorium

Igazgatóság:

Unger Mór, Mütter Müller József, Sperber Frigyes.

1902. pénteken, május 16-án tartandó

házi-estélyének műsora:

1. Offenbach „Fortunio“ cimbalmon előadja *Olár Kornél.*
2. a) Schubert „Induló“ zong. *Wlacił Hajnal.*
b) Diabelli „Sonata“ zongor. *Kwitschala Károly*
3. Singelee „Ábránd“ hegedűn *Reich Manó.*
4. a) Hennes „Gavotte“ zong. *Schick Márton.*
b) Maylath „Regatta Veneciana“ zongorán *Kánya Géza.*
5. Dancla „Kettős hangverseny“ hegedűn *Meisetrovich Korszénia és Eisler G. Barkó Mariska.*
6. a) Lów „Frühlingslied“ zong. *Dömötör Ilona.*
b) Beethoven „Für Elise“ zongorán *Boros József.*
7. Klugharth „Variations“ heg. *Róth Szeréna.*
8. Favarger „L'adieu“ zong. *Korbuly József.*
9. Bériot „Hangverseny“ heg. *Korbuly József.*
10. a) Schütt „Valse Lente“ zongorán *Vojtek Kálmán.*
b) Liszt: „La Pastorela“ zongorán *Glück Ilona.*
11. Accolay „Hangverseny“ heg. *Bayer Emil.*
12. a) Lassen „Allerseelen“, b) Carmichael „Ragyogj reám“) énekli *Fürnsinn Irén.*
13. Popper „Romance“ gordon. *Kövesdy Alajos.*
14. Chopin „Ballada“ G-moll zongorán *Lówy Margit.*
15. Tshaikovszki „Andante cantabile“ a 11. számú vonós négyesből

Előadják: Unger Mór, Sperber Frigyes, Mütter Müller József tanárok, Robitzek Samu ur közreműködésével.

Kezdete este 8 órakor. — Belépti-díj nincs.

TELEFON

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek.

9354—1901. tkv. sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Suciú János végrehajtható, Siklován Stéfán végrehajtást szenvedő elleni 1824 kor. tőkekövelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében, az aradi kir. törvényszék területén lévő, Kurticsi községben fekvő, a kurticsi 374. számú telekkönyvben A. I. 10—15. sorsz. alatt felvett telek és házból álló ingatlanokból végrehajtást szenvedő felet megillető $\frac{2}{6}$ -öd részére 995 kor. 20 fillér becsérték és kikiáltási árban, továbbá a kurticsi 1285. sz. tkvben A. I. 1—5. sorsz. a. felvett ingatlanból végrehajtást szenvedő felet megillető $\frac{2}{6}$ -öd részére 1055 kor. 60 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1902. évi május hó 27-ik napján délelőtt 10 órakor a kurticsi községbázban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1902. évi január hó 10-ik napján.

Az aradi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zubor,

kir. tveski bíró.

Hirdetmény.

A csucsi körjegyzői irodában
a jegyzői teendőben teljesen
jártas nőtlen

fiatal ember,

a ki románul írni és olvasni
tud, azonnali belépéssel

irnoknak felvétetik.

Fizetése évi 600 korona kész-
pénz, szabad lakás s szorgalmá-
hához képest mellékjövedelem.

Csucs, 1902. évi május hó 9.

Jonescu György,

körjegyző.

895

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000 beteg

rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen

a villamfényfürdőket, 400

idegesség ellen hidegvíz-gyógymódot

Dr. Hecht gyógyintézetében,

Aradon, Zrinyi-utcza 3. sz.

Bennlakó és bejáró betegeknek.

☛ Telefon 270.

Kassovitz Fülöp

férfi-, fiu- és gyermekruha raktár

Arad, Andrassy-tér 9. sz., a Minorita-templommal szemben.

Nagy választék

kész ruhákban a legkitünőbb szövetekből

versenynélküli olcsó árakon.

Mérték utáni megrendelésekhez nagy választék van több mint 2000 szövetmintából,
s ezen rendelések legjutányosabb árakon eszközöltetnek.**Reverendák a főt. papság részére,**civil-ruhák, katonai, hivatalnoki és egyleti egyenruhák
a legpontosabban előírás szerint készíttetnek.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,

Reich Samu, üzletvezető

Arad, Andrassy-tér 9.

531

Igen tisztelt Kassovitz ur!

A megrendelt összes ruhák átvételét a legnagyobb köszönettel elismerem, s igazán mondhatom, meglepő gyorsasággal s a mellett a leggondosabb kiállítással elkészítve vettem át, miért is fogadja el tőlem tiszteletem jeléül e pár sorokat.

Sikló, 1902. évi május hó 5-én.

Maradtam tisztelője

Mold Ferencz, s. jegyző.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendetlen életmód által gyomorbetegségben, u. m.

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorfájás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szendvednek, egy házi szer ajánlatik, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. Es ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitűnő, gyógyképesnek elismert gyökérből, jó borral van készítve, erősebb és élénkítő és ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már csirában elfojtja. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Észleletek, mint **fejfájás, felbűfögés, gyomorégés, felfuvalkodás, rosszullet hányással**, melyek **úszult gyomorbaiknál** mindig gyakrabban lépnek föl, számtalanszor már néhányszori ivás után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szólamattanság**, valamint vértorlás a máj, lép és végerszervezetben (**hámor holdal betegség**) a gyökérbor által gyorsan eltávolítottik. A gyökérbor megszűnteti az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által eltávolítja a gyomor és belekben felszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arczszínt, vérhiányt, erőtlenséget,

leggyakrabban a rossz emésztés, csekély vérképzés és a máj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál, ideges hágyadtságnál és kedélytelenkedésnél**, valamint gyakori fejfájás, álmatlan éjszék következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor a gyengült életerőnek friss erőt ad.** — Gyökérbor gerjeszti az étvágyat elősegíti az emésztést és a plálkozást, gyorsítja az anyagcseret és vérképzést, meggyógyítja a felszaporított idegeket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hálalirat bizonyítja ezt. — **Gyökérbor kapható üvegekben 4 frt 1.50 és frt 2.** — a gyógyszerárakban Arad, Kis-Szt-Niklós, Glogovász, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székesszék, Várjas, Monostor, Vinga, Orozifalva, Fibus, Guttenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszinoz, Világos, Ágria, Ternova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurtics, Simánd, Szt-Mérton, Nádas, Kevermes, Kunágot, Torna, Battonya, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Péczak, Knez, Billed, Bogaras, M.-Jósa, Gyertyános, Kis-Bacsarak, Új-Bessenyő, Szt-András, Gyarmata, Tomes-Rékás, Topoloveoz, Józseffalva, Bohincz, Lugos, Kizdia, Butyin, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikló, Székudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula, Új-Kigyós, Apáza, Hegyes-Bodzás, Mező-Kovácsháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pityaros, Csanád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatzfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Nehala, Békés-Csaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb helyén Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.

FÖLDÉS KELEMEN és MAJÓS ÁRPAD urak gyógyszerárak Aradon, 3 és több üveget eredeti áron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérboraimat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1407

Kérjük határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

536

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Apró hirdetések

Egy jó forgalmu vendéglő

M. Radnán a vasuti állomással szemben eladó. Bővebbet ugyanott a tulajdonosná. 913

VAJDA BENŐ

fogorvos

Arad, Szabadság-tér Színház-épület.

Készít rágásra teljesen használható

MŰFOGAKAT,

foganként 2 frtert.

Fogak plombirozása feltűnően olcsón, jótállás

mellett.

768

Fájdalom nélküli foghúzás 1 forint.

Permetező

3 évi jótállással

(ingyen javítás)

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

908

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,

kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

1310—1902. szám.

Világos község előjárótól

Árlejtési hirdetmény.

Világos község előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Világos községben általalakítandó közbűgőhid Aradmegye törvényhatóságának 799—899. számú határozatával helyben hagyott 1277 kor. 80 fillér kikiáltási ár mellett a nyilvános szóbeli árlejtés folyó évi május hó 22-én d. e. 9 órakor Világos község házában fog megtartatni. Vállalkozók meghívottnak azzal, hogy a költségvetés, valamint a tervezet és az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt az alólirott előjáróságnál megtekinthetők.

Világos, 1902. évi május hó 5-én.

899

Török János,

Lazarescu Miklós,

jegyző.

blró

Nyilvános köszönet egy kiváló szépítőszereknek.

Nyilatkozat. Igen tisztelt gyógyszerész ur! Az ön által feltalált **Ibolya-eréme** kitűnő hatása indított arra, hogy ez uton leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. A jó készítményért fogadja örökös köszönetemet, mert egy pár nap alatt eltávolította az arczomon lévő összes szepilőmet és májfoltokat, egyuttal biztosítom, hogy széles ismerős körömben ajánlani fogom.

Bécs, 1899. decz. 5.

Kitűnő tisztelettel Warsatzky Adél.

Szepilő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget és mindennemű arczfoltosságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt az egész világon elterjedt teljesen ártalmatlan szer a **Hajós-féle**

Ibolya-Créme

ára: 1 tegely 50 kr. Ibolya-eréme szappan 35 kr. Ibolya puder fehér, róza és krém színben 60 kr.

Hajós-**IBOLYA-TEJ** (Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és róza színében tündöklő varázsos színt kölcsönöz. 1 üveg 50 krajczár.

⚡ Óvakodjunk órtéktelen hamisításoktól! ⚡

Bevásárlásnál csakis **HAIÓS** féle **IBOLYA CRÉMET** tessék elfogadni.

Kapható:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá **Vojtek Kálmán** ur gyógyszerésztárában és **Vojtek és Weisz** urak droguerijában.

Egy modern

ujjonnan épült ház szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 839

Házi csengők

bevezetését és javítását szakszerűen végzi:

Kalmár József

villany-műszerész,

Arad, Salacz-utca 2.

Kerékpár és varrógép-raktár.

Szakszerű javítóműhely

3315—902. sz.-hoz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város tekintetes árvaszéke mint gyámhatóság részéről ezennel közhírré tétetik a f. évi 3315—902. szám alatt kiadott végzés nyomán: miszerint az Ujtelepen Lenkey-utczában 3. sorszámú 122. ölnyi üres házhely 610 korona becsárban vagy azon felül önkéntes nyilvános árverésen a helyszínén 10% bánompénz előleges lefizetésével folyó évi május hó 20-án d. u. 3 órakor készpénzfizetés mellett — gyámhatósági jóváhagyás fentartásával el fog adatni, köteles leszen vevő minden átíratási illetéket és költséget viselni.

Kelt Aradon, 1902. évi május hó 12 én.

Simon Gábor,

árvaszéki jegyző,
mint kiküldött.

911

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

536

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.